

veto

**Er is leven na de dood:
bijna-doodervaringen**

p. 5

**VRG-kongres: recht op
inspraak, recht op vrijheid**

p. 7

**Internationaal teater:
Gob squad**

p. 13

BIOMEDISCHE WETENSCHAPPEN: NU OOK IN (BIO-)CHEMIE?**Woord tegen woord**

Woor de opleiding Biomedische Wetenschappen organiseert de KU Leuven vanaf volgend academiejahr voor de eerste maal de eerste licentie. Wel wil men kandidaten in de Biomedische Wetenschappen meer geven dan de toegang tot de eerste licentie. Zo zit de mogelijkheid om over te stappen naar een eerste licentie Chemie of Biochemie in de pijplijn. Dat zou een evolutie inhouden die de studentenfrakties van de desbetreffende studierichtingen alles behalve gelukkig maakt.

Tijdens het academiejahr 1998-'99 ontstond de opleiding Biomedische Wetenschappen aan de KU Leuven in de schoot van de permanente onderwijskommissie (POK) van de faculteit geneeskunde. De redenen hiertoe waren uiteenlopend. Al enige tijd was het duidelijk dat er geen *kweekvijver* voor echte labo-mensen bestond. Mensen die men nodig had om onderzoek te doen binnen de faculteit geneeskunde. Waar men voorheen rekruteerde bij studenten chemie en biochemie, zou men een nieuwe richting kreëren die hier specifiek op gericht is. In die lijn zou trouwens de onderwijskundige meerwaarde van de nieuwe richting moeten liggen. Bovendien viel af te leiden dat deze richting heel aantrekkelijk was, gezien het aantal studenten dat bijvoorbeeld aan de Vrije Universiteit Brussel deze richting koos. Onrechtstreeks kon deze richting ook een compensatie inhouden voor de faculteit geneeskunde voor alle niet-geslaagden op het toelatingsexamen. Verder verklaarde professor Stalman, POK-voorzitter van Biomedische Wetenschappen, dat men al van bij de oprichting probeerde faculteiten warm te maken voor een transitie. Een gegeven dat ook blijkt uit toenmalige verslagen van de Akademische Raad. Konkreet betekent dit dat van bij het begin de denkpiste betreden werd om na een tweede kandidatuur Biomedische Wetenschappen over te schakelen op bijvoorbeeld een eerste licentie Biologie. Deze transitiemogelijkheid werd niet positief onthaald. Enkel Biologie en Biochemie waren matig geïnteresseerd, maar beide POK's schoten uiteindelijk het voorstel af.

VREES

Twee jaar na het ontstaan van de opleiding Biomedische Wetenschappen, wordt opnieuw gepraat over een transitie-

lijkheden. Maandag moet de beslissing vallen op de fakulteitsraad exacte wetenschappen of een kandidaat in de biomedische wetenschappen de overstap kan maken naar een eerste licentie chemie of biochemie. Een voorstel dat noch aanvaardbaar, noch haalbaar is voor de studenten. Konkreet is de vrees van de studentenfractie driedig. Geert Van Orshaegen en Els Cartuyvels, woordvoerders van de onderwijsraad van Chemika,

zijn van mening dat de kans bestaat dat door zo'n overgangsmaatregel studenten geneigd zullen zijn om niet langer de kandidaturen chemie te volgen, maar wel die van biomedische. Voor velen kan dit een gedroomde *bypass* zijn om de moeilijke kandidaturen te omzeilen.

Ook zit de schrik er in dat deze overgangsmogelijkheid tot een daling van het niveau kan leiden. Het programma voor kan-

didaten in de biomedische wetenschappen die de overstap naar bijvoorbeeld chemie maken, is zeer zwaar. Eén vak en een half worden vrijgesteld, maar in ruil komen delen van fysiochemie, analytische chemie, organische chemie en wiskundige natuurkunde in de plaats. In zelfstudie wel te verstaan. Bijgevolg vrezen de studenten dat de eerste licentie te moeilijk wordt, met nefaste slaagsijfers tot gevolg. Als er dan een visitatiekommissie komt, dan kan die oordelen dat het niveau naar beneden moet. En dat kan toch de bedoeling niet zijn. Beter zou zijn om een enige kandidatuur te vragen, maar dat voorstel is afgeketst.

Bovendien zou deze overstapregeling een handige manier zijn om zowel het tekort aan chemici als het teveel aan biomedici op te lossen. Chemie kent al enkele jaren rekruteringsmoeilijkheden. In plaats van te focussen op laatstejaarstudenten, richt het departement nu hun aandacht op een andere rekruteringspoel, namelijk de kandidaat biomedici. Terzelfdertijd zou de eerste licentie Biomedische slechts vijftig studenten aankunnen, wat hen opzadelt met een overvolle zeventig. Misschien proberen ze die studenten zo door te sassen.

Nivo

De konklusie van de studentenfractie is duidelijk: ze zijn tegen dit voorstel. Onterecht, zo vindt professor Arnout Ceulemans, voorzitter van de POK scheikunde. Dat het niveau zou dalen, kan helemaal niet aangevoeld worden. Er is geen reden om aan te nemen dat kandidaten biomedici minder sterk zijn. Uit onderzoek blijkt dat studenten biomedische eenzelfde achtergrond hebben vanuit secundaire studies als studenten chemie. Bovendien bestaat de kandidatuuropleiding biomedische uit elementen van de basiswetenschappen, weliswaar in het kader van de humane biologie. Dus van een *bypass* is ook geen sprake. Wel geeft Ceulemans toe dat deze transitiemogelijkheid slechts een voorlopige maatregel is tot aan het bachelor-master systeem. Waarom ze er dan nu toch per se moet komen is onduidelijk. Wel staat volgens Stalman vast dat de eerste licentie biomedische wel alle 120 verwachte studenten aankan. Geen behoefte dus aan een doorsluissysteem. Het probleem zou zich eerder situeren bij de stage in de tweede licentie, maar ook daar wordt aan gewerkt, dixit Stalman.

Woord tegen woord, zo lijkt het wel. Wie het aan het juiste eind heeft, is moeilijk op te maken. Wel staat vast dat de transitiemogelijkheid al aanwezig was bij het ontstaan van de richting biomedische wetenschappen. En de redenen voor deze optie, waren toen al duidelijk te vinden in de richting van rekrutering. Misschien moet in de toekomst bij dergelijke ingrepen meer gedacht worden aan een eventuele onderwijskundige meerwaarde.

Marie-Anne Dedeurwaerdere

(foto Jeroen Op de Beeck)

Het is niet gemakkelijk voor een gehandicapte medemens om hoger onderwijs te volgen. In Leuven doen ze er in elke geval alles aan om het de mindervalide studenten gemakkelijker te maken. De Europese Unie bedacht hen daarvoor met de Zilveren Heliosaward. Voor ons een reden om dat allemaal eens op een rijtje te zetten.

GROEP T

LERAARS MET VISIE

PEDAGOGISCHE HOGESCHOOL LEUVEN

Heusevest 10 • 3000 Leuven • Telefoon 03-216 11 20 • Fax 03-216 10 40 • e-mail: groep@groep.tl-

Het LSVV reageert

De actiegroep 'Leuven tegen fascisme' (LTF) verspreidde enkele weken geleden affiches en flyers waarin opgeroepen werd tot een antifascistische protestbetoging. Aanleiding voor deze manifestatie was het feit dat het Leuvense Liberaal Vlaams Studentenverbond (LVSU) een gespreksavond zou organiseren met Gerolf Annemans. Daar moest dringend tegen betoogd worden, te meer omdat het niet de eerste keer was dat het LVSU iemand van het Vlaams Blok uitnodigde.

Helaas klopte de in de vlugschriften verspreide informatie niet; Annemans heeft reeds twee weken geleden afgezegd, en als vervanger heeft het LVSU Etienne Tshisekedi uitgenodigd. Hierop besloot 'Leuven tegen fascisme' de betoging af te blazen. Een aantal mensen van LTF deelde op de avond van de activiteit echter een tweede pamflet uit, waarin werd gesteld dat het LVSU zijn programmatie had gewijzigd onder druk van de acties. Dit is natuurlijk onjuist, en wat erger is: LTF wist dit of behoorde dit minstens te weten.

Het LVSU wil toch nog op deze zaak reageren, onder andere omdat er wel meer foute informatie op die manier de wereld werd ingestuurd. Ten eerste werd in het bewuste vlugschrift gesteld dat de gespreksavonden van het LVSU ('Blauwe Maandagen') geen tegensprekelijke debatten zijn, maar gezellige onderonsjes in een Leuvense brasserie. Dit is pertinent onjuist. Elke maandag nodigen wij een gast uit, in een zaaltje, die een inleiding geeft van ongeveer een half uur, waarna er meer dan een uur tijd is voor vragen uit het publiek. Bij deze gelegenheden gaan wij ook de konfrontatie met het Blok aan. Ik kan u verzekeren dat de vragen scherp en de discussies soms zeer vinnig zijn. Onder andere Mark Eyskens, Jos Geysels en Mia De Vits kunnen hiervan getuigen. De gemiddelde vijandigheid van het publiek bereikt overigens zijn hoogtepunt wanneer een Blokker de gastspreker van dienst is.

Eveneens vorige week was Philip Dewinter te gast op een discussie met Karel De Gucht (en dus niet op een ge-

spreksavond, zoals LTF beweerde). Het idee om de gelegenheid te bieden voor een uitvoerig inhoudelijk debat met een Vlaams Blokker, kreeg overigens zeer lovende kritieken in de nationale dagbladen. In het vlugschrift werd het LVSU ook gekatalogeerd bij die 'delen van de VLD die het cordon sanitaire willen doorbreken, om zo een nog rechtser politiek mogelijk te maken.'

Het LVSU is volstrekt onafhankelijk van de VLD, welke partij of zuil dan ook. Hoewel wij pogen onze stem te laten horen binnen de 'liberale familie' is onze onafhankelijkheid ons zeer waardevol en het is dan ook onjuist om het LVSU als een deel van de VLD te bestempelen. Overigens is het zo dat het LVSU al herhaaldelijk oppositie gevoerd heeft tegen de te rechts-konservatieve koers van de VLD. Reeds in 1997 op een kongres van de VLD diende het LVSU een amendement in tegen de verplichte inburgeringskontrakten. Recent (23-11-00) leverde LVSU-nationaal kritiek op de rechtse en dus niet-liberale houding van de VLD inzake drugsbeleid. Ons in het kamp van de rechtse VLD'ers situeren is dan ook ronduit absurd.

Vreemd is wel dat diegenen die protesteren tegen activiteiten waarop Blokkers zijn uitgenodigd, vaak ook diegenen zijn die klagen dat deze partij er in slaagt zijn boodschap in simplistische mediagenieke slogans te verpakken, die perfect geschikt zijn voor communicatie via vluchtige media. Welnu, op een Blauwe Maandag wordt de kans geboden om dieper op de inhoud in te gaan en op zulke activiteiten volstaan slogans dus niet. Ter illustratie: een aantal aanwezigen op de gespreksavond met Frank Vanhecke waren van mening dat hij al snel door zijn 'opgesmukte' leuzen zat en afgleed naar het vroegere, ongekuiste taalgebruik.

De bedoeling van deze gespreksavonden is om een mogelijkheid te bieden aan de politiek geïnteresseerde student, om hem zo de kans te geven om nationale politici eens iets langer dan 30 seconden op het nieuws te horen en om met hen in discussie te treden. Het is ons dan ook niet duidelijk waarom wij vertegenwoordigers van de derde grootste partij van Vlaanderen en het grootste politieke probleem van het moment, bij voorbaat zouden moeten uitsluiten. Anti-

fascisten zouden dan ook beter actie voeren tegen het fascisme, in plaats van tegen verenigingen die rond deze en andere problemen aan politieke vorming doen.

Het cordon sanitaire betekent voor ons dat het Vlaams Blok in geen geval aan de macht mag deelnemen. Wij zien echter niet in waarom discussie en konfrontatie van ideeën -het fundamentele principe waarop de democratie gestoeld is- met deze mensen verboden zou moeten zijn. Overigens zijn zeker niet alle democraten van oordeel dat doodzwingen de beste strategie is. Wij weten dat er andere invullingen van het cordon bestaan en respecteren dat. Het enige wat wij vragen is dat anderen eveneens zouden respecteren dat wij hierover met hen van mening verschillen. Sommigen bepleiten ondemocratische middelen om de democratie te verdedigen, wij willen de principes van de democratie zelf vrijwaren en vragen op zijn minst respect voor dit standpunt. Wij hopen tenslotte dat het binnen de 'democratische familie' nog toegestaan is er hierover een andere mening op na te houden, zonder meteen als halve fascist bestempeld te worden. We mogen niet vervallen in toestanden van het McCarthy-tijdperk, waarbij iemand die het niet eens is met de strategie tegen het Blok meteen als verdacht wordt beschouwd en zelfs tot het kamp van 'de vijand' wordt gerekend. De mogelijkheid van verschillende invullingen van het cordon is overigens verleden jaar aanvaard in de eindtekst van een werkgroep ekstreem-rechts onder de koepel van het Politiek Studenten Forum. Aan deze werkgroep namen het LVSU, de Kristen-Democratische Studenten, de Jongsocialisten, de Volksuniejongeren en Jong-Agalev deel.

Tolerantie is een centraal begrip in het liberalisme. Daarom tolereren wij als liberalen zelfs de meest dwaze meningen. Dit wil uiteraard niet zeggen dat deze meningen ook in bijvoorbeeld een regering mogen vertegenwoordigd zijn. Het Vlaams Blok verdedigt waarden en standpunten die fundamenteel onverenigbaar zijn met de kern van het liberalisme. Wat ons betreft hoeft een liberale partij dan ook geen officiële verklaringen te tekenen om te weten dat ze niet met een dergelijke partij in zee mag gaan.

Het bestuur van het LVSU

Ekonomika reageert

Met dit schrijven willen wij reageren op de laffe uitval tegen Ekonomika in een lezersbrief in de laatst verschenen Veto. Ekonomika werd hierin afgeschilderd als een soort Romeins despoot die met brood en spelen naar de gunst van het 'kiesvee' dingt, maar voor de rest autoritair en puur uit eigenbelang handelt. Dit is een regelrechte aanfluiting van de werkelijkheid.

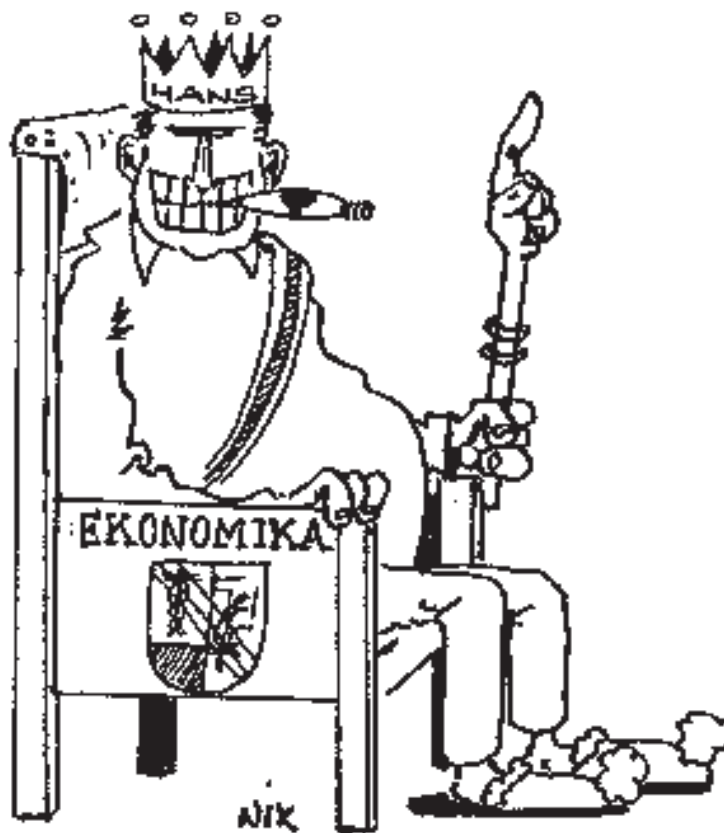
Ekonomika treedt niet op als een despoot. Het is een van de meest democratische verenigingen van Leuven. Elke student, lid of geen lid, mag tijdens de kiesweek stemmen en wordt op alle mogelijke manieren van die stemming verwittigd. Bovendien wordt tijdens het werkingsjaar maandelijks een bestuursvergadering gehouden waarop elke student van de fakulteit wordt uitgenodigd en vrij zijn meningen en verzuchtingen mag verwoorden. Alle belangrijke beslissingen worden dan ook met meerderheid van stemmen genomen. De vaak beperkte opkomst is niet onze fout, maar ligt aan het gebrekkige engagement van de studenten. Een kwaal die alle studentenverenigingen treft.

Ten tweede worden wij ervan beschuldigd uit eigenbelang te handelen. Wij, het presidium van Ekonomika, zetten ons een gans jaar lang onbaatzuchtig in voor alle studenten van onze fakulteit. Wij kloppen vele uren ten dienste van de economen, in hun belang en dus niet in ons eigen belang. Wij kunnen u verzekeren dat tijdens het jaar het eigenbelang soms ver te zoeken is.

Ten derde wordt er ook commentaar geleverd op onze kiesweek. Deze is inderdaad veruit de mooiste en de meest in het oog springende van alle kiesweken. Alle kringen benijden Ekonomika dan ook omdat wij in staat zijn zoveel middelen en sponsoring te vergaren. De kiesweek is de vrucht van een heel jaar lang zwoegen en hard labuur van het opkomende presidium. Het is zeker geen verspilling van geld en voedsel. Al het voedsel dat tijdens de kiesweek uitgedeeld wordt zijn producten die dicht tegen de vervaldatum zitten en anders door de bedrijven vernietigd worden. Als bedrijven ons bovendien in die mate willen sponsoren is dit onze fout niet. Wij zijn er dan ook van overtuigd dat wij niemand kwaad brokken tijdens de feestweek. We merken trouwens op dat tijdens de kiesweek heel veel niet-economen graag langs het Ladeuzeplein passeren. Als u dus vanuit een linkse reflex wil reageren tegen deze vorm van verspilling bent u aan het verkeerde adres.

Tenslotte willen wij ook nog even vermelden dat alle activiteiten georganiseerd door Ekonomika gefinancierd worden met eigen middelen. Wij doen geen beroep op subsidies vanwege de universiteit. Wat wij met onze middelen doen is onze zaak en wij hoeven helemaal geen verantwoording af te leggen aan een aantal linkse radicalen. Dat is pas democratie: vrijheid van meningsuiting.

Het presidium van Ekonomika

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven en moeten vóór vrijdagmiddag 16.00 u binnen zijn, liefst op diskette of via e-mail veto@veto.student.kuleuven.ac.be.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten-)aktualiteit.

Anonieme brieven komen nooit in aanmerking: de schrijver moet steeds naam, studiejaar en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 2400 tekens (spaties inbegrepen, wat overeen komt met $\pm 1,5$ getikte bladzijde met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

Kom werken op het boekenfestijn!

Van 26 febr. t/m 4 maart a.s. in de Brabantthal te Leuven

Ben je deze dagen of enkele dagen hiervan beschikbaar, meld je dan aan.

**Tel. nr. 03/820.72.58
E-mail : book@tip.nl**

advertentie

Tegen Europese eenheidsworst

Torige week dinsdag trokken de studenten van de Vrije Universiteit Brussel (VUB) hun stoute schoenen aan en belegerden het rectoraatsgebouw. Op deze manier wilden ze hun ongenoegen uiten over de op stapel staande invoering van de Bologna-verklaring, die pleit voor de invoering van een bachelor-master structuur.

Over de Bologna-verklaring is het laatste woord nog lang niet gezegd. Deze verklaring werd in 1999 in Bologna opgesteld en ondertekend door vrijwel alle Europese onderwijsministers. Het doel is — zoals de verklaring zelf zegt — “het creëren van een Europese ruimte voor hoger onderwijs en het wereldwijd promoten van het Europese hoger-onderwijssysteem.” Een nobel streven, zou men op het eerste gezicht kunnen denken. Aan de VUB menen de studenten echter dat de door Bologna gepropageerde harmonisering van het Europese hoger onderwijs een hele reeks nadelen omvat.

EKONOMIE

De Brusselse studenten richten hun pijlen vooral op de volgens hen te eng-ekonomische visie op onderwijs van de verklaring. Ze vrezen dat harmonisering, het op elkaar afstemmen en transparanter maken van de diploma's, zal leiden tot uniformisering, en een soort Europese eenheidsworst op onderwijsvlak zal fabriceren. Bovendien zijn ze bang dat tegen 2010 het hoger onderwijs in Vlaanderen in het Engels zal georganiseerd worden, en dat hogere studies meer zullen gaan kosten en minder toegankelijk zullen zijn. Ook de invoering van de bachelor-master-structuur, met de door de verklaring zelf voorziene uitstroom naar de arbeidsmarkt na de bachelor, kan niet op de sympathie van de VUB'ers rekenen.

De concrete aanleiding om nu het rectoraat te bezetten was de beslissing van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) om

de Bologna-verklaring in Vlaanderen in te voeren. Deze beslissing werd genomen door de rectoren van alle Vlaamse universiteiten. De VUB-studenten klagen over een gebrek aan inspraak in het besluitvormingsproces; volgens de aktievoerders werden de studenten nauwelijks in dit proces betrokken. De VUB'ers zijn ook allerm minst opgezet met een mogelijke uniformisering van het Vlaamse onderwijslandschap. Het gerucht dat alle Vlaamse universiteiten bij de invoering onder de koepel van de KU Leuven ondergebracht zouden worden, bezorgt de vrijzinnige studenten slapeloze nachten.

ZETELS

Na vijftien uren bezetting volgde een overleg met de rector van de VUB, waar duidelijk werd dat er een groot meningsverschil bestaat tussen de rector en zijn studenten. Rector Ben Van Camp verweet de studenten een gebrek aan dossierkennis, de studenten repliceerden dat de rector 'in een verkeerde auto' had plaatsgenomen, en dus 'over de verkeerde kleur van de zetels diskussieerde'. De studenten delfden uiteindelijk het onderspit in ruil voor een gesprek met minister Vanderpoorten. Het 'Kommittee ter bevrijding van het Bologna-juk' wil echter het debat blijven aanwakkeren en wil daarbij contact zoeken met andere universiteiten. Op 7 maart zouden alle Vlaamse studenten dan broederlijk ten strijde moeten trekken tegen Bologna.

LUXE

Volgens *De Standaard* bleef het in Leuven stil. Alsof men hier geen inspraak wenst. Toch is er ook binnen de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko) al stevig gediskussieerd over de Bologna-verklaring, met een uitgebreide standpunttekst tot gevolg (zie Veto 15 en 16). De Leuvense studenten kanten zich echter niet tegen de Bologna-verklaring an sich. De harmonisering van het hoger onderwijs in Europa is volgens hen nodig, onder andere om de toenemende mobiliteit van studen-

ten en afgestudeerden mogelijk te maken. In een toekomst waar meer en meer jongeren met hun diploma de Europese, en zelfs mondiale arbeidsmarkt gaan verkenen, is het geen overbodige luxe dat een werkgever juist kan inschatten welke opleiding de afgestudeerde achter de kiezen heeft. Ook voor de internationale uitwisseling van studenten (én docenten) is een doorzichtig systeem noodzakelijk. Daar probeert de Bologna-verklaring een oplossing voor te bieden, onder andere door de invoering van een diplomasupplement en een transparant creditsysteem. Volgens Loko is het echter wel mogelijk dat elk land, en zeker elke universiteit, zijn eigenheid bewaart. Een Europees onderwijslandschap waarin pakweg een student chemie uit Leuven, Salamanca en Uppsala allemaal hetzelfde curriculum hebben gevolgd, is allerm minst wenselijk.

WAARBORG

Anderzijds zijn de Leuvense studenten er zich ook pijnlijk van bewust dat de mooie harmoniseringsgedachte gevaren in zich draagt. Er moet over gewaakt worden dat de randvoorwaarden voor de implementatie van 'Bologna' worden gerespecteerd. Dat uitgangspunt vertaalt zich concreet in de standpunttekst van Loko over de Bologna-verklaring. Zo moet de vrije toegang tot het hoger onderwijs gewaarborgd blijven, ook voor de mastercyclus, met dien verstande dat Vlaamse studenten met de gepaste bacheloropleiding ongestoord moeten kunnen instromen in een erop aansluitende master. Voor buitenlandse studenten zou de toelating tot een bepaald masterprogramma moeten gebeuren op basis van een onderrichtsossier, dat aangeeft welke vooropleiding de student genoten heeft. Werken op basis van zo een dossier wordt uiteraard gemakkelijker als er binnen Europa een goede vergelijking mogelijk is.

Ook wat betreft de onderrichtstaal wil Loko geen Europese uniformisering, laat staan een volledig Engelstalig hoger onder-

wijs. Al was het alleen al omdat niet alle proffen het Engels voldoende beheersen om er boeiend en vlot les in te geven. Bovendien zou het onfair zijn studenten zonder taalknobbel minder kansen te bieden door uitsluitend hoger onderwijs in een vreemde taal aan te bieden. De bacheloropleiding zou daarom volledig in het Nederlands gevolgd moeten kunnen worden volgens Loko. Kunnen worden, zodat er binnen de individuele keuzes die een student maakt wel ruimte kan zijn voor vakken in een vreemde taal. In de masterfase kan een andere onderrichtstaal dan het Nederlands enkel indien een opleiding bewijst geen Vlaamse basisopleiding te zijn, als ze een internationaliserende doelstelling heeft of hoofdzakelijk op buitenlandse, niet-Nederlandstalige studenten gericht is.

VERKETTEREN

Kortom: ook Loko ziet de gevaren van de Bologna-verklaring in, maar vindt dit geen reden om meteen de hele verklaring te verketteren. Liever dan het kind met het badwater weg te gooien willen de Leuvense studenten in debat treden met onder andere het universiteitsbestuur, dat trouwens in deze de standpunten van de studenten in grote mate deelt. Maar als het debat over de randvoorwaarden van de Bologna-verklaring door de akties van de VUB-studenten nu ook in brede maatschappelijke kring wordt gevoerd, des te beter. Er zal in elk geval nog heel wat water naar de zee vloeien voor alles wat met 'Bologna' te maken heeft is uitgeklaard. We houden u op de hoogte.

Caroline Leysen
Chloé Heerman
Els Silvrants

Sociale Raad (her)leeft

Na drie weken stilgestaan te hebben op *halte Malaise* hobbelt het trammetje van Loko-Sociale Raad (Sora) weer verder. Op de Algemene Vergadering (AV) van afgelopen vrijdag waren konstruktieve woorden te horen. Vervolgens ging men over tot de orde van de dag: de herverkiezing van de medebeheerders.

Na het kollektieve ontslag van de Soramedebeheerders en de discussies die hierover tijdens de afgelopen weken zijn gevoerd (zie Veto vorige week), was het tijd voor wederopbouw. Afgezien van twee mandaten in de Acco-fraktie en een in de Raad voor Studentenvoorzieningen (RvS) waren bij aanvang van de Sora-AV alle medebeheersfuncties vakant. Enkele uren later zouden ze, op een mandaat in de Acco-fraktie na, alle terug opgevuld zijn.

Voorafgaand aan de herverkiezing van de medebeheerders opende de vergadering met een discussie over de interne werking. Pijnpunten hierbij bleken vooral het imago van Sora en de vergadercultuur te zijn. De desinteresse voor Sora bij een aantal fakulteitskringen is daarvan een sprekend symptoom. Ter remediëring werden tijdens de discussie zelf reeds verschillende mogelijke oplossingen gesuggereerd. Bovendien gaf de vergadering blijk van een konstruktieve houding, zodat we mogen verwachten dat de oplossing van deze problematiek een van de aandachtspunten zal blijven tijdens het verdere verloop van dit werkjaar.

Omwille van het grote aantal vakatures, nam de herverkiezing het grootste deel van de AV in beslag. Naast enkele nieuwe geëngageerden, stelde ook een aantal uitgetreden medebeheerders zich (opnieuw) verkiesbaar. Met hun ontslag hadden ze immers in eerste instantie tot doel om het debat

over de organisatie en de doelstellingen van Sora aan te zwengelen. Hun ervaring en wil om zich ook in de toekomst te blijven inzetten voor Sora, werden door de AV positief onthaald. Belangrijk was ook dat vrijwel alle kandidaten een duidelijke visie aangaande wat zij tijdens dit academiejaar nog binnen hun fraktie wensten te verwezenlijken te kennen gaven. Baanbrekende resultaten zal dit wellicht niet meer opleveren, maar het belang van de werking van Sora reikt verder dan louter dit academiejaar.

Een lichtpunt voor de toekomst tenslotte is dat tijdens deze herverkiezing persoonlijke conflicten naar het achterplan verwezen werden. Niets menselijks is ons vreemd, maar in het verleden hebben dergelijke spanningen soms tot een onwerkbaar polarisering geleid. Bij de herinvulling van de mandaten waren echter zowel — al dan niet vrijwillig — uitgetreden medebeheerders als (andere) vertegenwoordigers van de kringen betrokken. Ook van de kringen die de motie van wantrouwen tegen de Alma-fraktie, die de direkte aanleiding was voor de crisis van de voorbije weken (zie Veto 18), hadden ondersteund. Ook kreeg Sora nieuw bloed: een van de verkozen medebeheerders was voorheen noch met Sora, noch met een van de fakulteitskringen gelieerd.

Op de AV van vrijdag 16 februari werden volgende medebeheerders verkozen:
Acco: Davy Mellemans, Dirk Lambrecht
RvS: Jorn Peeters, Nele Spaas, Hamid Douibi, Jürgen Smekens
Velo: Hamid Douibi, Annemie Pals
Leuca/Stuurgroep Alma: Bart Verleye, Nele Spaas, Steven Van Boxel

(jdw/pd)

Advertentie Eurobeweging
in twee kleuren af te drukken
(zwart/rood) ipv 4 kleuren

Het licht aan het eind van de tunnel

Anja Opdebeeck behaalde eind vorige maand haar titel 'doctor in de kriminologische wetenschappen' met een boeiend dokument over bijna-doodervaringen. In haar doctoraat verwerkte ze onder meer vijfentwintig getuigenissen van mensen met een bijna-doodervaring.

De kersverse doctorandus ging na wat een bijna-doodervaring is en in welke mate het beleven van zo'n ervaring als een scharniermoment kan worden omschreven in iemands leven. Niet zo'n voor de hand liggend onderwerp, lijkt ons. Opdebeeck: "De link met de kriminologie kan gelegd worden omdat deze wetenschap grensoverschrijdend gedrag bestudeert dat schade berokkent aan een persoon of goed. En zo'n bijna-doodervaring kan schade berokkenen. Dat wilde ik bestuderen in mijn verhandeling *Bijna-doodervaringen en de gevolgen voor de betrokkenen en de samenleving op micro en macro psychosociaal vlak*."

Al snel bleek dat niet zo'n eenvoudige opdracht te zijn. Het begrip 'bijna-doodervaring' is om te beginnen niet zo makkelijk te definiëren. Bovendien wordt het fenomeen door de wetenschap niet altijd *au sérieux* genomen. De eksakte wetenschap bouwt op harde feiten terwijl het bij bijna-doodervaringen vooral gaat om het bewustzijnsverruimende aspect. Opdebeeck: "Je begeeft je op glad ijs: in hoeverre kan je vanuit de wetenschap de werkelijkheid bevatten en wat doe je met de werkelijkheid die erbuiten valt? Vaak zegt de dokter dan dat de bijna-doodervaring een hallucinatie was en besteedt hij er verder geen aandacht aan. Maar de persoon zelf weet er geen weg mee." Daarom wilde Opdebeeck met haar onderzoek een bijdrage leveren over de schade die zo'n ervaring kan berokkenen. Personen met een bijna-doodervaring worden vaak niet begrepen door hun omgeving.

DREMPEL

De term bijna-doodervaring wijst op een welbepaalde transpersoonlijke drempelervaring die kan optreden naar aanleiding van een zeer ernstige fysieke problematiek die de betrokkene overleeft. In menselijke taal betekent dit dat de persoon de indruk heeft gehad uit zijn lichaam en het aardse tijdruimte kader te treden. In het onderzoek van Opdebeeck komt een duidelijk beeld van die ervaring naar boven. Eerst en vooral kunnen zo'n bijna-doodervaringen op verschillende plaatsen optreden. Zo getuigt iemand in de doctoraatsthesis: "Wow, kijk, komt daar een auto aan op mijn vak, door die bocht. En ja, ik kon niks doen, die reed op ons". De ervaring gebeurt thuis, op straat of in het ziekenhuis. In de helft van de gevallen leidde de aanzet van een bijna-doodervaring ook tot een ziekenhuisopname. En het zijn niet alleen volwassenen, maar ook adolescenten en kinderen die buiten zichzelf kunnen treden. In het onderzoek werden de kinderen tijdens de bijna-doodervaring telkens bijgestaan door derden.

"En plots voelde ik: ik ga dood. Het was zo een verschrikkelijke pijn. Ik had geen weerstand meer en liet mij eigenlijk een stuk gaan. Want ergens voelde ik ook: dan gaat de pijn weg." Het is niet zo dat iedere persoon met een bijna-doodervaring daadwerkelijk het gevoel heeft dat hij dood gaat. Slechts enkele getuigen beseffen dat ze sterven op het moment van de bijna-doodervaring. In de andere helft van de gevallen is er sprake van het 'omschakelen van een knop' die de betrokkene plots van de ene realiteit in de andere brengt, ofwel een 'vloeiende beweging' waarbij de persoon de overgang niet beseft.

PLAFOND

Het beeld van het achtergelaten lichaam klopt bij vele ervaringen. "Ineens hing ik boven aan het plafond van de reanimatiezaal en zag ik daar een levenloos lichaam liggen op tafel en besepte plots dat ik daar lag." In een aantal gevallen merkten de betrokkenen dat zij zich in uitgetreden toestand, door het richten van de concentratie, bewust konden verplaatsen, waarmee ze ook experimenteerden. Anderen beleefden zichzelf als in een heldere droom, zonder zich af te vragen of ze wel of niet hun lichaam hadden verlaten. Zij waren gewoon daar.

Eens bewust van hun aanwezigheid in die tijdloze dimensie beginnen velen aan hun tocht. De tunnelervaring wordt door de meerderheid bevestigd. "Ik werd ineens achterover in het licht geworpen, in een tunnel" en "Door die tunnel gaan, dat leek net zo normaal. Zo normaal dat ik er niet over nadacht". Toch hebben enkelen een andere weg afgelegd. "Vroeger, als wij klein

Je begeeft je op glad ijs: in hoeverre kan je vanuit de wetenschap de werkelijkheid bevatten en wat doe je met de werkelijkheid die erbuiten valt?

.....

Tijdens alle bijna-doodervaringen is er één of andere vorm van 'aanwezigheid'

waren, dan sneden wij in papier en als je dat dan openvouwde, dan kreeg je zo van die abstracte dingen. Zo'n figuren waren het in zwart, wit en zilver en in de vorm van een trechter. En dan 'sssschuww' ging ik weg, door die trechter."

Op het einde van de tunnel, trechter of grot komt men in contact met overledenen of andere 'entiteiten'. Tijdens alle bijna-doodervaringen is er één of andere vorm van 'aanwezigheid'. Ofschoon tweederde van de getuigen de 'aanwezigheid' niet konkreet kon identificeren, werd bij het overige gedeelte kennis gemaakt met hogere geestelijke wezens. Dit is dan bijvoorbeeld een Maria-, Jezus- of Godsfiguur. Ook de engel en de gids horen hierbij. "Plots kwamen er kinderen naar mij toe. Waren dat nu kinderen of engeltjes, ik weet het eigenlijk niet. Ze nodigden me uit om mee te gaan, omdat ik daar beter was; daar kon ik spelen en daar had ik geen pijn." vertelt een kind met een bijna-doodervaring. Slechts in één geval werd contact met overleden familieleden vermeld.

Het licht lijkt een essentieel element te zijn in een bijna-doodervaring. Men ziet nooit licht, maar ervaart zichzelf als licht, of bevindt zich in een zijnstoestand dat gevoelsmatig geassocieerd wordt met dit begrip. Tot dit licht voelt men zich letterlijk en figuurlijk aangetrokken. Gevoelens van gelukzaligheid en onvoorwaardelijke liefde worden opgeroepen. "God zei me: 'Kom maar, ik neem je op zoals je bent. Ik meen het. Kom maar'. Ik voelde mij ontzettend aangetrokken door Hem en ik wilde mijn voet — alhoewel dat mijn voet niet meer was — op de eerste trede zetten. Ik voelde me zo gelukkig".

De intensiviteit van deze emoties verschilt naargelang de intensiviteit van de ervaring. Mensen die een werkelijke lichtervaring beleefden, blijken doorgaans nog meer nadruk te leggen op het ekstatische karakter van de beleefde zijnstoestand dan mensen die niet als dusdanig in het licht terechtkwamen.

Tijdens de gelukstoestand blikken maar weinigen terug op hun aardse leven. Een zeer beperkt aantal werpt een blik op de toekomst door het zien van concrete beelden of vanwege een gevoelsimpressie. Daarna ziet de persoon in sommige gevallen een — materiële of gevoelsmatige — grens die niet overschreden kan of mag worden. "Er werd mij aangeduid: kijk, daar is de grens. Als je daar overgaat, is er geen terugkeer mogelijk." Wat de muziek betreft, horen de meeste mensen muziek of koorgezangen.

Eens dit moment van gelukzaligheid voorbij is, keert de persoon terug naar het lichaam. Meestal wordt dit ervaren als een gedwongen terugkeer. Dit blijkt uit de volgende getuigenis: "Ik mocht niet mee, ik mocht niet. Het is heel vreemd, ik kan het moeilijk uitleggen. Er werd niets gezegd, maar dat was precies 'gedacht'; dat *mijnen* tijd er nog niet was. ik wist dus dat ik terug zou gaan. Maar dat wilde ik niet, ik wilde naar dat licht." Toch bestaan er ook ervaringen waarbij een vrije keuze gemaakt kon worden of een levensopdracht meegegeven werd.

REÏNKARNATIE

Opdebeeck wilde met haar doctoraat tevens onderzoeken wat de impact van een bijna-doodervaring op het verdere leven van de persoon zelf was. Bij alle ondervraagden stelt men veranderingen in de levensvisies en attitudes vast. Zo verdwijnt voor de meesten de angst voor de dood, waarbij het geloof in leven na de dood en reïnkarnatie toeneemt. Ook hechten mensen na de ervaring minder belang aan materiële zaken. De persoon die na het beleven van een bijna dood-ervaring terugkeert is dus niet meer dezelfde als voordien. Deze veranderingen moet de persoon nog kunnen plaatsen in zijn verdere leven.

Op dit vlak wordt het interessant, omdat de buitenwereld het verwerkingsproces van een bijna-doodervaring kan sturen. Vooral het *au sérieux* nemen van de ervaring kan de bijna-doodervaarder toelaten de hulp van zijn omgeving te aanvaarden. Elke interventie om de inzichten om te buigen naar 'iets normaal', is gedoemd om te mislukken. Al bij al blijft het toch aan de betrokkene zelf over om de ervaring te verwerken en te integreren in zijn leven. Velen missen immers de bewustzijnsekstase die beleefd werd tijdens de ervaring.

Heeft Opdebeeck ook persoonlijk iets opgestoken van haar doctoraat? Opdebeeck: "Persoonlijk heb ik wel een voldoende antwoord gekregen op de vragen die ik had. Het is niet zo dat ik mij geïdentificeerd heb met de bijna-doodervaringen, wel heb ik leren luisteren naar personen met een bijna-doodervaring. Hierdoor word je dan weer aangezet om zelf vragen te stellen. Op wetenschappelijk gebied weet ik dat er nooit een voldoende antwoord bestaat."

Caroline Leysen
Foto's: Jeroen Op de Beeck

**ADVERTENTIE BOEKENFESTIJN:
IS REEDS BIJ JULLIE VIA ISDN**

Je bent 'maar' een student

Op donderdag 15 februari organiseerde het VRG, de kring van de rechtenstudenten, haar jaarlijkse rechtskongres. In een eerste deel werd het thema studenteninspraak behandeld. Afgaande op het aantal toehoorders, liggen de meeste studenten er niet wakker van. Slechts een vijftiengestig geïnteresseerden daagden op.

Aan de universiteit kunnen we twee niveaus van studenteninspraak onderscheiden. Naast het universitaire nivo, waar beslissingen worden genomen die gelden voor de KU Leuven als geheel, is er het fakultaire nivo, waar gediscussieerd wordt binnen het kader van een welbepaalde faculteit. Ook bij de samenstelling van het gesprekspanel had men hiermee rekening gehouden. Zo spraken voor het universitaire nivo rector Oosterlinck en Chloé Heerman, voorzitter van Kringraad. Professor Raf Verstegen en de twee studentenvertegenwoordigers Kathleen van Boxelaer (Leuven) en Evelyne Bekaert (Gent) vertegenwoordigden hun faculteit.

STAKEHOLDERS

Rector Oosterlinck verwees wat studenteninspraak betreft naar zijn toespraak bij de opening

(foto Rob Stevens)

van het academiejaar waar hij het had over stakeholders, belanghebbenden bij een goed bestuur van de universiteit. Om wie gaat het dan juist? Volgens de rector zijn dat in de eerste plaats de studenten, naast het academisch, administratief en technisch personeel. Al deze belanghebbenden willen en moeten op een georganiseerde manier inspraak hebben. Tot slot merkte hij nog op dat deze studenteninspraak moeilijk via het principe van de rechtstreekse democratie te realiseren valt en men dus naar een systeem moet zoeken waarbij de inspraak op een te organiseren manier gerealiseerd kan worden.

Met betrekking tot dit laatste punt merkte Chloé Heerman op dat het getrapte systeem zoals het nu bestaat, waarbij de studenten hun kringvertegenwoordigers kiezen en waarbij die op hun beurt de studentenvertegenwoordigers op universitair nivo kiezen, goed werkt. Verder benadrukte ze dat er twee soorten van inspraak zijn. Enerzijds is er de formele of kwantitatieve inspraak die inhoudt dat er op allerlei overleg- en beslissingsorganen zitjes voor studenten zijn voorzien. Algemeen genomen is de formele inspraak redelijk gewaarborgd. Toch zijn er nog steeds organen waarin geen studenten zetelen, zoals de Raad van

Beheer of het Gemeenschappelijk Buro.

Belangrijker echter dan het aantal zitjes op een vergadering is het feit of er al dan niet geluisterd wordt naar de argumenten van de studenten, zijnde de materiële of kwalitatieve inspraak. Dit wil niet zeggen dat de studenten altijd gelijk moeten krijgen, maar wel dat de studentenvertegenwoordigers het gevoel moeten hebben dat er naar de massa die zij vertegenwoordigen geluisterd wordt en daar wringt het schoentje al wel eens. Heerman: "Wij hebben het gevoel dat er op een aantal belangrijke punten, bijvoorbeeld semesterexamens, over ons heen wordt gelopen. De grote uitdaging voor de studenteninspraak aan deze universiteit is dan ook dat men leert naar ons te luisteren."

REPRESENTATIVITEIT

Als rechtshistoricus plaatste professor Verstegen de studenteninspraak in een historisch perspectief met als besluit dat inspraak inderdaad een meespreken moet zijn op de vergaderingen waar er over studentenaangelegenheden beslist wordt. Een andere bedenking van hem was dat over de jaren heen een van de cruciale punten van de studenteninspraak om de representativiteit van de studentenvertegenwoordigers draait. Hoe registreren ze tijdig de ontwikkelingen die zich in hun achterban voordoen? Zo stelde hij dat de studentenvertegenwoordiging langer links is geweest dan de studentenpopulatie in zijn geheel. Het is dan ook een grote uitdaging voor de studentenbeweging om zichzelf zo te organiseren dat ze met inzichten naar buiten komt die ook werkelijk vertalen wat er bij de achterban leeft.

VIZIER

Een laatste bedenking van zijn kant was dat men soms het beeld oproept dat de studenten nu eenmaal de toekomst vertegenwoordigen en dat zij dan ook wel beter kunnen aanvoelen waar het met de universiteit naar toe moet. Verstegen is hier echter niet van overtuigd en stelde dat dat niet persé zo hoeft te zijn. Zo is de docentenevaluatie inderdaad onder druk van de studentenbeweging veel sneller ingevoerd dan dat dit zonder studenten zou gebeuren. Anderzijds hebben de studenten met betrekking tot de semestereksamens geen open vizier over wat er gaande is in de organisatie van het universitaire onderwijslandschap.

FAKULTEIT

Ook de fakultair van de rechtsfakulteit, Kathleen van Boxelaer, benadrukte dat er soms wat schort aan de kwaliteit van de inspraak. Ze getuigde dat je als student duidelijk in een ondergeschikte positie zit: "Je wordt 'maar' beschouwd als een student en als je dan tegen proffen — die toch een zeker gewicht in de schaal kunnen werpen — moet ingaan, moet je al heel zeker van je stuk zijn. Ook de sfeer die op een vergadering soms wordt gekreëerd, kan er voor zorgen dat niet evident is om als student alles te zeggen."

Tot slot kwam ook nog Evelyne Bekaert, studentenvertegenwoordigster van de Gentse rechtsfakulteit, aan het woord. Ze stelde dat de studenten op fakultair nivo redelijk veel te zeggen hebben. Interessant verschilpunt met Leuven was in ieder geval dat de studenten in Gent ook mee mogen beslissen over personeelszaken, terwijl dit in Leuven, zeker indien het om concrete dossiers gaat, uitgesloten is.

Wim Raeymaekers

VRG-RECHTSKONGRES: VRIJHEID AAN DE KU LEUVEN

Demokratie, met of zonder inhoud?

Niet alleen de perikelen rond studenteninspraak kwamen afgelopen donderdag aan bod. Het VRG-kongres blokkeerde ook een debat over academische vrijheid en democratie. Dit debat, dat zich voornamelijk baseerde op de vraag of het Vlaams blok een partij is als een ander, behandelde vanzelfsprekend 'de zaak Lamine'.

Twee grote vragen stonden centraal in het debat. De eerste vraag die Siegfried Bracke aan het panel stelde was hoe men academische vrijheid aan de KU Leuven moest interpreteren. De tweede vraag, die eigenlijk een praktische toepassing was van de eerste, behandelde voornamelijk de vraag hoever de democratie mag gaan om zichzelf te beschermen. Het panel werd bevolkt door Gerolf Annemans, mandataris van het Vlaams Blok, Walter Van Gerven, emeritus aan de rechtsfakulteit, Bart Pattyn van het overlegcentrum etiek & godgeleerdheid en Matthias Storme, rechtsprof en Vlaamsgezinde.

Storme opende het debat met een pleidooi voor een ruime interpretatie van de vrije meningsuiting met het misdrijf als enige beperking. Hij onderbouwde zijn visie onder meer door een uitspraak van het Arbitragehof waarin men de academicus een vrij vergaande vrijheid inzake meningsuiting garandeert. Annemans interpreteerde democratie als iets louter functioneels. Democratie is voor hem een systeem waarin de bevolking zich laat besturen door wie zij verkiest. Hij vraagt om een discussie zonder dogma's. Het waardenstelsel van het Vlaams Blok wijkt volgens hem niet af van de democratie, maar legt enkel een aksent op de eigenheid. Voor Annemans is het 70-

puntenplan niet meer dan een jeugdzone van zijn partij. De actuele maatschappelijke toestand is zodanig veranderd dat het partijprogramma moest worden aangepast.

Pattyn stelde zich de vraag of een docent die lid is van het Vlaams Blok past in de zendingsgedachte van onze universiteit. Hij wijst op het verschil tussen de interne en externe communicatie van het Vlaams Blok. Om te vermijden dat ze hun subsidies in gevaar zouden brengen, wordt hun externe communicatie de laatste tijd goed verzorgd terwijl hun basisideologie dezelfde blijft. Hij vraagt zich af hoe de academische vrijheid geïnterpreteerd zou worden indien het Blok een meerderheid behaalt. Van Gerven legde het begrip academische vrijheid iets technischer uit. Hij ziet academische vrijheid als vrijheid van meningsuiting in hoofde van wie beroepsmatig bezig is, wat onpartijdigheid waarborgt bij academisch onderzoek. Die vrijheid hoor je in te vullen naar openheid, universalisme en de democratische beginselen. Er is het principe dat de meerderheid het haalt van een minderheid, maar dit kan niet los bestaan van inhoudelijke beginselen. De meerderheid kan het spoor bijster raken en vandaar mag je de democratie beschermen tegen *on-democratie*.

DISKRIMINATIE

Maar is het Vlaams Blok nu een partij als een andere of niet? Van Gerven wees erop dat discriminatie geen dogmatisch, maar wel een juridisch begrip is. En als 'eigen volk eerst' ook 'ander volk daarna' impliceert, is er sprake van discriminatie. Hij roept op om internationaal te werken vanuit de eigen cultuur: je moet eigenheid en culturele verschillen respecteren, maar ook aandacht hebben voor gelijkenissen.

Nu de Vlaamse rechten verworven zijn, kan vechten voor onze eigenheid geen prioriteit meer zijn. Ook Pattyn vond het Blok allerm minst een gewone partij. Als eticus onwennig in dit gezelschap van juristen roept hij op tot inzicht in het etische aspect van deze zaak, los van de procedurekwesties. De kristelijke moraal van mededogen staat in schril contrast met het recht van de sterkste dat het Blok propageert. Een natiestaat valt nu niet meer samen met een volk en de verscheidenheid aan culturen is een feit.

KRISTENDOM

Annemans nam de slachtofferrol weer op met de uitspraak dat zijn partij hier de zwakkere is, waarbij hij ons een tafereel schetste van brandende auto's en pesterijen op het werk. En al is de kriminaliteit van Marokkaanse jongeren te verklaren zonder te verwijzen naar hun volksaard: de sijfers zijn er en een terugkeerbeleid moet bespreekbaar zijn. Storme meende dat er geen neutraal standpunt is om te oordelen wie hier gelijk heeft. Over de zaak Lamine zei hij dat de KU Leuven als private instelling inderdaad mag diskrimineren, maar dat zij hierin consequent moet zijn en ook andere strijdige meningen over zaken als abortus uit haar rangen bannen. Pattyn repliceerde dat je in etische kwesties niet louter de letter, maar eerder de geest van de instelling moet respecteren. De kern van het kristendom ligt immers niet in het al dan niet verbieden van abortus, maar in het respecteren van de medemens, en dat is juist hetgene waar het ideeëngoed van het Vlaams Blok zo haaks op staat.

Filip Reyniers
Hamid Douibi

Zorgbeleid evolueert niet mee

Te tijd dat personen met een handicap per definitie aan de rand van de maatschappij leefden, ligt achter ons. Personen met een handicap worden meer en meer gezien als unieke personen, mét een complexe problematiek, maar ook met ontwikkelingsmogelijkheden. Toch stellen zich op het vlak van onderwijs en tewerkstelling een aantal pertinente problemen die aangeven dat echte integratie en participatie van personen met een handicap nog verre van realiteit is.

Een en ander vindt zijn oorzaak in de uitbouw van het zorgbeleid voor mensen met een handicap. Men mag het er dan over eens zijn dat het doel van zulk een beleid niet langer enkel bestaat uit 'zorgen voor een zieke,' maar de gebruikte methodes spreken voorlopig nog een andere taal. Zo deelt men gehandicapten nog steeds zeer categoriaal op in groepen volgens vrij strikte criteria als 'arbeidsgeschiktheid' en 'medische stoornissen.' Mensen met een handicap worden op deze manier nog steeds als een aparte groep mensen gezien die anders zijn en niet als *individuen*, die net als iedereen verschillend zijn. Ook de afzonderlijke structuren in bijvoorbeeld onderwijs en huisvesting dragen bij tot de stigmatisering van mensen met een handicap. Om deze redenen gaan er stemmen op voor geïntegreerde structuren, waardoor gehandicapten beroep kunnen doen op algemene voorzieningen. Deze laatste staan hier echter niet om te springen: doorverwijzen naar de specifieke voorzieningen kost nu eenmaal minder tijd en geld.

Ook in het onderwijs en de tewerkstelling van personen met een handicap - twee belangrijke pijlers van integratie - ontbreken voorlopig de nodige structuren. Vanaf 1983 is het geïntegreerd onderwijs (GON) officieel als onderwijsvorm ingevoerd voor kinderen met motorische en sensorische stoornissen die normaal begaafd zijn. Toch is de verhouding tussen GON en Bijzonder Onderwijs nog steeds scheefgetrokken: hun aandeel is respectievelijk drie en zevenennegentig procent. Bovendien houdt men bij het selekteren van kinderen die in aanmerking komen voor GON weinig of geen rekening met de pedagogische noden, maar grijpt men terug naar puur medische criteria. Ook op het vlak van de verstrekking van hulpmiddelen is de regeling bizar: niet de leerling, maar de school zelf krijgt deze hulpmiddelen. Het is wel de leerling zelf die hiervoor een aanvraag moet indienen bij het ministerie van Onderwijs, dat overigens geen expertise in huis heeft in de verstrekking van individuele materiële bijstand en slechts een zeer klein budget - tien miljoen per jaar - vrijmaakt. Gevolg: de leerling is afhankelijk van de school, die extra (financiële) inspanningen moet leveren en daardoor vaak geneigd is om leerlingen met een handicap te weigeren.

GEËNGAGEERD

Alle problemen ten spijt ziet de situatie van een jongere met een handicap er tot en met het zesde middelbaar nog rooskleurig uit in vergelijking met wat hem of haar daarna te wachten staat. Wettelijke regelingen omtrent het creëren van de nodige randvoorwaarden voor studenten met een handicap zijn voorlopig onbestaande. Daardoor hangen de voorzieningen die aanwezig zijn enkel en alleen af van initiatieven van enkele geëngageerde individuen. De KU Leuven vervult hierin een voortrekkersrol: via een systeem van omkaderingsgroepen — zowat uniek in de wereld — en studiebegeleiding schept de Werkgroep Studenten met een Handicap de nodige randvoorwaarden voor gehandicapte studenten. Myriam Van Acker, een van de leden van

de Werkgroep: "We gaan er van uit dat een gehandicapte student in de eerste plaats 'student' is. Dat wil zeggen dat we hem of haar eerst begeleiden bij de studiekeuze en pas daarna per individuele student naar praktische oplossingen zoeken." Deze praktische oplossingen omvatten een breed scala van concrete aanpassingen op het vlak van huisvesting, toegankelijkheid en studie (zie artikel op pagina 9).

Het Leuvense project kent echter weinig navolging: enkel de Kortrijkse hogeschool KATHO heeft onlangs een gelijkaardig project opgestart. Andere universiteiten bieden wel een aantal faciliteiten, maar van geïntegreerde omkadering is geen sprake. Bovendien bestaat de neiging om gehan-

moet doen. Van Acker is lid van deze commissie: "Het idee van een student die van huis weg gaat en op kot zit en daar parallel een aantal hulpmiddelen nodig heeft, is nieuw in de wetgeving. Ik ga bovendien ook heel hard hameren op de studiebegeleiding, zowel wat betreft de studie-oriëntering als het uitzoeken van aangepaste curricula."

Konkreet wil de commissie werken via kontaktpersonen in de onderwijsinstellingen zelf. Het is immers belangrijk dat de begeleiding van studenten met een handicap gebeurt door mensen die de instelling en het vakkenpakket kennen. Wanneer een student in een rolstoel bijvoorbeeld een vak chemie in een laboratorium wil volgen,

voorbehoud. Van Acker: "Voor de hogescholen kan dit zeker een oplossing zijn. Ook zouden we de omkaderingsgroepen iets kleiner kunnen maken wanneer de student kan rekenen op een persoonlijke assistent. We denken echter dat het immers belangrijk is dat iemand met zijn *peer group* kan doorschuiven tot het einde van zijn studies. Wanneer een student met een handicap voortdurend wordt bijgestaan door een assistent, schept dit een barrière voor de medestudenten: ze gaan die student dan toch als een speciaal iemand bekijken. Het is net onze bedoeling om de gehandicapte student zoveel mogelijk te laten deelnemen aan het normale studentenleven." De commissie wil daarom pleiten voor de inschakeling van een persoonlijke assistent tijdens de licenties. Op deze manier blijven de kontakten met de *peer group* behouden, maar leren studenten met een handicap omgaan met een werknemer en wordt de overstap na de universitaire studies minder groot.

GELDKRAAN

Hoe staat het overigens met de tewerkstelling van hoger geschoolden met een handicap? De Werkgroep voor Studenten met een Handicap onderzocht tien jaar geleden de tewerkstelling van afgestudeerden en stelde vast dat tweeënnegentig procent - ongeacht de handicap of de richting die ze gestudeerd hebben - vrij vlot werk vindt. Voornaamste probleem blijft echter dat de wetgeving niet in de verste verte rekening houdt met hogergeschoolde gehandicapten. In de uitkering voor personen met een handicap maakt men een onderscheid tussen een inkomensvervangende tegemoetkoming en een tegemoetkoming tot integratie voor de extra kosten ten gevolge van de handicap. Uiteraard valt de inkomensvervangende vergoeding weg als je gaat werken. Echter, als je inkomen boven een bepaald bedrag uitkomt, vermindert ook de tegemoetkoming tot integratie. Ook wanneer je als gehandicapte meer zelfstandig tracht te leven, draait de overheid de geldkraan dicht. Dit terwijl een grotere zelfstandigheid vaak veel meer geld kost — denk bijvoorbeeld aan een begeleidingshond.

Van Acker stelt dat deze problemen zich ook bij studenten voordoen: "We hebben daaromtrent al een aantal processen gevoerd en gewonnen. Aan een blinde student vroeg men ooit of hij — nu hij op kot zat — zelf eten kon maken en die student antwoordde al lachend: 'Ja, ik kan zelf een ei koken.' Dat was genoeg om hem in een lagere rating te plaatsen en een deel van de uitkering in te houden." Ook parttime werken blijkt geen sinecure. Een aantal gehandicapten kunnen fysisch de druk van een voltijdse job niet aan, maar als ze deeltijds werken, verliezen ze verhoudingsgewijs een zeer groot deel van hun uitkering. Voor velen zit er dan ook niets anders op dan vrijwilligerswerk — vaak op hoog niveau — te gaan doen en hun uitkering te behouden.

Hoewel er op dit ogenblik heel wat beweegt rond het creëren van gelijke kansen voor mensen met een handicap, hinkt het reële beleid ver achterop. Personalisatie van hulp en het kultiveren van de ontwikkelingsmogelijkheden van personen met een handicap staan nog in hun kinderschoenen. Echter, zolang men de mensen met een handicap die de intellectuele capaciteiten hebben om te studeren niet de mogelijkheid geeft om dit te doen, zullen zij een onmondige groep blijven. Pas wanneer deze mensen daadwerkelijk doormeten naar het beleid, kan er sprake zijn van echte integratie en participatie.

Loes Geuens

(foto Jeroen Op de Beek)

dicapte jongeren die willen verder studeren door te sturen naar Leuven. Op het nivo van de hogescholen stelt het probleem zich nog prangender. Door de schaalverkleining beschikken de hogescholen vaak niet over goed uitgebouwde sociale voorzieningen, waardoor het geïntegreerd verderhelpen van studenten met een handicap vrijwel onmogelijk is.

ORIËTERING

Het moge duidelijk zijn dat er op het nivo van het hoger onderwijs behoefte is aan structurele maatregelen. Een aantal jaar geleden richtte de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor), het overlegorgaan voor Vlaamse hogescholen en universiteiten, een werkgroep op die een inventarisatie maakte van de noden en behoeften van studenten met een handicap in het hoger onderwijs. Onlangs pikte minister van Onderwijs Vanderpoorten (VLD) deze werkgroep terug op en maakte er een ministeriële commissie van, die tegen juli concrete beleidsvoorstellen

stellen zich al vlug een aantal concrete problemen waar de kontaktpersoon een antwoord moet op kunnen bieden: Hoe bereikbaar en toegankelijk is het labo voor een rolstoelgebruiker? Is de student verplicht om individueel praktische proeven te doen of kan er in groep gewerkt worden? De kontaktpersoon heeft ook best een gerespecteerde positie binnen de instelling, gezien hem of haar ook de belangrijke taak wacht om de leraren of professoren te informeren en te sensibiliseren.

Het invoeren van omkaderingsgroepen in alle hoger-onderwijsinstelling stoot voorlopig nog op grote praktische bezwaren. Vele instelling beschikken niet over eigen residenties en slechts weinig privé-verhuurders voelen zich geroepen om de nodige aanpassingen aan te brengen in hun huis. Een alternatief dat al langer leeft en bijvoorbeeld in Frankrijk in zwang is, betreft het aanstellen van een persoonlijke assistent voor personen met een handicap. Ook dit debat wil men binnen de ministeriële commissie aanzwengelen, zij het met enig

Zij zijn in de eerste plaats gewoon student

Hoe haalbaar is het om in Leuven te studeren met een fysieke handicap? In vergelijking met andere universiteiten en hogescholen in binnen- en buitenland scoort de KU Leuven allesbehalve slecht. Aan onze Alma Mater scheidt men al meer dan twintig jaar de nodige randvoorwaarden om studenten met een handicap gewoon 'student' te laten zijn.

De drijvende kracht achter voorzieningen voor studenten met een handicap aan de KU Leuven is de Werkgroep voor Studenten met een Handicap. Deze bestaat uit mensen die allen ervaring hebben met een verschillend aspect van omkadering voor gehandicapte studenten: huisvesting, studiebegeleiding, sport, medische zorg enzovoort. Het doel van de werkgroep is het creëren van randvoorwaarden voor jonge mensen met een handicap die de intellectuele capaciteiten bezitten om verder te studeren. Hierbij vertrekt men vanuit het principe dat een student met een handicap in de eerste plaats student is. Daarom besteedt men in eerste instantie aandacht aan de juiste studiekeuze. Pas daarna gaan de begeleiders kijken naar eventuele praktische regelingen.

Joske Vettenburg, lid van de werkgroep en drijvende kracht achter het systeem van omkaderingsgroepen: "Vaak krijgen we ouders van studenten met een handicap die zich vooral zorgen maken over bijvoorbeeld het paramedisch aspect. Ze denken dat eens dat probleem van de baan is, hun zoon of dochter geen problemen meer zal hebben. Terwijl die student net een student is als alle andere en je rekening moet houden met de juiste studiekeuze en de intellectuele capaciteiten. Het is niet omdat een student met een handicap in een omkaderingsgroep kan wonen, hij of zij in staat is om de studies van burgerlijk ingenieur aan te kunnen."

BRANDALARM

Eens de student contact heeft opgenomen met het meldpunt voor studenten met een handicap en de studiekeuze gemaakt is, kijkt men naar de praktische problemen en zoekt men naar concrete oplossingen. Een belangrijk aspect vormt hierbij de huisvesting van de student. Een van de mogelijkheden is het opnemen van de student in een omkaderingsgroep, waar hij of zij een heel jaar lang samenwoont en begeleid wordt door een groep medestudenten. Deze omkaderingsgroepen worden samengesteld uit studenten uit eerste en/of tweede cyclus. Zij engageren zich om gedurende een academisch jaar in beurtrol alle ADL-hulp (Activiteiten van het Dagelijks Leven) te verstrekken die de gehandicapte student nodig heeft. En bewonen daarom kamers die zo dicht mogelijk gelegen zijn bij de kamer van de gehandicapte student. De omkaderingsgroep kiest een eigen groepsverantwoordelijke, die een organigram opstelt om de dienstverlening vlot te laten verlopen en de taken evenredig te verdelen. Als basisregel geldt dat er steeds een medebewoner aanwezig moet zijn wanneer de gehandicapte student aanwezig is.

Niet elke student heeft evenveel omkadering nodig. Vettenburg: "Voor sommige studenten is het genoeg dat zij in een groep leven waar mensen zich bewust zijn van hun specifieke problematiek. Een dove student kan zichzelf zeer goed redden, maar als het brandalarm 's nachts afgaat, moet wel iemand de reflexen hebben om die student uit zijn bed te zetten. Daarom sluiten zulke studenten vaak aan bij een omkaderingsgroep."

In verschillende residenties van de KU Leuven leven zeventien groepen van tien tot zestien personen, alles tezamen zo'n 230

studenten waaronder 45 studenten met een handicap. Het systeem draait volledig op studenten die vrijwillig hun diensten aanbieden en het is opmerkelijk dat er tot nu toe nog nooit problemen zijn geweest om voldoende medewerkers te vinden. Nieuwe vrijwilligers worden meestal aangebracht door vrienden die zelf al in zo'n omkaderingsgroep leven. De organisatoren zien de omkaderingsgroepen expliciet als een pedagogisch project: de omkaderingstudenten leren omgaan met personen met een handicap en de studenten met een handicap leren anderen korrekt en assertief instructies te geven.

GEBARRIKADEERD

De omkaderingsgroepen vormen echter maar een deel van de oplossingen die de werkgroep zoekt voor studenten met een handicap. Ook de verschillende diensten van de KU Leuven worden regelmatig ingeschakeld. Zo helpt de maatschappelijk assistente bij de aanvragen voor een uitke-

werkt. Er is nog nooit een student moeten blijven buiten staan omdat hij of zij het lokaal niet in kon. Het zou elegant zijn mocht daar wat meer systematiek in zitten. Nu, het gaat hier om een mastodontopdracht. We moeten in de eerste plaats een studie doen naar gebouwen die prioritair moeten worden aangepakt. Allereerst is er de bereikbaarheid van een gebouw: het kan zijn dat er geen parkeergelegenheid is en dat je met rolstoel en al in je auto gebarricadeerd zit. Daarnaast is er de toegankelijkheid en doorgankelijkheid van het gebouw. Als er geen lift is, geraak je niet verder dan het gelijkvloers. Bovendien is er in veel gebouwen geen aangepast sanitair. Geen leuke gedachte als je een namiddag in de bibliotheek moet doorbrengen."

Minder voor de hand liggend misschien is de kwestie van het studeren op zich. Ook hier zijn voorzieningen aanwezig. In de eerste plaats kunnen studenten met een handicap rekenen op een intensieve studiebegeleiding. Men kijkt hierbij naar de specifieke noden van de student: kan hij of zij

vraagt examenspreiding aan. Zo kan een student die in een rolstoel zit een gewone examenreeks misschien gemakkelijk aan, terwijl een slechtiende student er veel langer over doet om de stof te verwerken. Daarom screent men alle studenten die een '40bis' aanvragen zeer grondig. Van Acker: "We moeten een beetje oppassen, want we zitten hier met een grote groep van niet alleen gehandicapte studenten die '40bis'-aanvragen. Uit enquêtes bij studenten met een handicap blijkt dat de vraag om examenfaciliteit van een gehandicapte student — zeker als het een onzichtbare handicap betreft — wel eens als ongeloofwaardig wordt afgedaan. Medestudenten kunnen de implicaties van een handicap niet altijd inschatten."

Om deze reden ijvert de Werkgroep voor Studenten met een Handicap ook voor een sensibilisering van de volledige studentenpopulatie en het professorenkorps. Van Acker: "Hier staan we naar mijn aanvoelen nog niet ver genoeg omdat we nog steeds voor een groot deel op basis van kasuïstiek werken. Bij zeer velen die nog niet direct met de problematiek in aanraking zijn gekomen, is het geen evidentie om met studenten met een handicap om te gaan en faciliteiten te geven. Het feit dat er al heel wat studenten met een handicap de revue zijn gepasseerd en dat daar zeer goede studenten bij zaten helpt wel bij het sensibiliseren. Toch zou de problematiek doortastender moeten aangepakt worden. Een belangrijke weg voor sensibilisering loopt langs de dimensie onderwijs. Zo zou de Onderwijsraad bij onderwijsvernieuwingen aandacht moeten besteden aan 'studeren met een handicap'. Bij heel het internetgebeuren moet bijvoorbeeld de toegankelijkheid bewaakt worden voor studenten met visuele problemen. Men moet zich ervan bewust worden dat het hier gaat om mensen die in de eerste plaats student zijn en geen zieken."

SPORTKOT

Uiteraard is ook ontspanning belangrijk voor die groep van studenten. Sport is hiervoor de activiteit bij uitstek. Onlangs nog kreeg Robert Steadward, voorzitter van het Internationaal Paralympisch Komitee een eredoctoraat van de KU Leuven. Hij heeft bewezen dat de levenskwaliteit van personen met een handicap echt verbetert als zij aan sport kunnen doen. De fysieke voordelen liggen voor de hand, de mentale voordelen zijn misschien zelfs nog groter. Professor Yves Vanlandewyck, ook lid van de Werkgroep voor Studenten met een Handicap, deelt de mening van Steadward en is een grote pleiter voor sport voor personen met een handicap aan onze universiteit. Zijn argumenten hebben duidelijk gehoor gevonden bij de universitaire overheid want in het sportkot beoefenen ook gehandicapte studenten meerdere sporten.

De werkgroep besteedt tot slot ook nog aandacht aan studie- en onderzoekswerk rond faciliteiten voor personen met een handicap. Zo loopt er op dit ogenblik een gezamenlijk project met ESAT afdeling documentarchitecturen (fakulteit Toegepaste Wetenschappen), om een formule te ontwikkelen voor een bibliotheek voor mensen met een visuele handicap op internet. Van Acker: "Het gaat hier niet om cursussen die omgezet worden, want dat is nog vrij gemakkelijk. Je krijgt ze aangeleverd in elektronische versie en zet ze gewoon om. Het gaat hier om zware handboeken en randliteratuur, boeken met ingewikkelde structuren waar iemand met gezichtstoornissen anders gewoon niet aan kan beginnen."

**Loes Geuens
Kristof D'Exelle**

Voor meer informatie kan je terecht bij de Werkgroep Studenten met een Handicap: Romerohuis, Blijde Inkomststraat 32, 3000 Leuven, tel: 016/32.63.78, <http://www.kuleuven.ac.be/dsv/studadv/beggeh.htm>

(foto Jeroen Op de Beeck)

ring van het Vlaams Fonds voor Personen met een Handicap, geeft de Sociale dienst info rond tewerkstelling en coördineert de preventie-arts van het Medisch Centrum de medische en paramedische zorgen. Ook omtrent de toegankelijkheid van de gebouwen waar de student les volgt, worden inspanningen gedaan. Soms kunnen de technische diensten kleine aanpassingen doen, zoals bijvoorbeeld het plaatsen van een hellend vlak om studenten met een rolstoel toegang te verschaffen tot een aula. Vaak moet men echter zijn heil zoeken in het verplaatsen van lessen naar andere lokalen. Myriam Van Acker, coördinator van de Werkgroep voor Studenten met een Handicap: "Tot nu toe wordt er veel ad hoc ge-

alle lessen volgen? Moet er een aangepast studieschema opgesteld worden? Is de student in staat om bepaalde practica te volgen, en zo neen, hoe kan de student dan wel de vereiste kennis opdoen? De studiebegeleider van de werkgroep is ombuds voor alle studenten met een handicap aan de KU Leuven. Zij is gewettigd om afspraken te maken met de examinatoren, voorzitters van de examencommissie en de fakultaire ombuds. Verder kunnen studenten met een handicap ook een aanvraag doen tot examenspreiding. Dit gebeurt op basis van het zogenaamde artikel 40bis, dat ook examenspreiding toestaat voor bijvoorbeeld topsporters en werkstudenten. Lang niet iedere student met een handicap

“Student zijn, dat gaat om méér”

Wanneer je beslist om in Leuven te studeren, dan moet je een hoop zaken regelen: een kot, kursussen. Voor een persoon met een handicap ligt dit alles een stuk moeilijker. Gelukkig biedt de KU Leuven de noodzakelijke faciliteiten om ook hen een kans te geven universitaire studies aan te vatten.

Erik Moniquet zit in zijn eerste kan politieke en sociale wetenschappen. Hij is geboren met een spinale spieratrofie. Hierdoor kan hij zijn benen bijna niet meer bewegen en heeft hij slechts de helft van de normale kracht in zijn armen. Hij beweegt zich voort in een rolstoel en wordt altijd vergezeld door een hulphond. Studeren is voor Erik makkelijker gemaakt dankzij het omkaderingsproject aan de KU Leuven.

Veto: *Je zit in een rolstoel. Welke voorzieningen had je nodig om in Leuven op kot te gaan?*

Erik Moniquet: «Toen ik besliste om in Leuven te studeren, hoorde ik dat er twee omkaderingsprojecten waren voor gehandicapten: in het Romerohuis en in het Van Dalecollege. Uiteindelijk ben ik dan in het Van Dalecollege beland. Op onze gang wonen we met vijftien mensen: veertien vrijwilligers — allemaal studenten — en mezelf. Om de beurt staan ze een nacht en een morgen voor me in en dat loopt heel goed. Dit soort omkaderingsproject is uniek in Europa. Omdat ik dag en nacht mijn hond bij heb, was het ook wel handig dat hier aan het Van Dalecollege een grasveldje is. Tenslotte moet ik hem dagelijks een paar keer uitlaten.»

Veto: *Je neemt je hond ook mee in de les. Vormt dat nooit een probleem?*

Erik: «Dat is nooit een probleem geweest. Ik heb hem ook voor veel nodig: zaken oprapen en aanreiken, deuren openmaken enzovoort. Op andere plaatsen word ik wel met vreemde reacties geconfronteerd, ondanks het feit dat het wettelijk geregeld is dat hulphonden je overal mogen vergezellen. Zo mocht ik met mijn hond niet direkt binnen in de Mac Donalds. Dat was een probleem, want ik heb hem nodig om mijn portefeuille aan te reiken. Maar de KU Leuven deed helemaal niet moeilijk.»

Veto: *En hoe staat het met de toegankelijkheid van de gebouwen?*

Erik: «Dat is een regelrechte ramp! Er zijn maar weinig lokalen in Leuven die vlot bereikbaar zijn met een rolstoel. Zeker als je je voortbeweegt in een elektrische rolstoel aangezien die veel te zwaar is om voor één of twee treden op te tillen. En als er dan een lift is in plaats van trappen, dan past mijn rolstoel vaak niet in die lift. De unif heeft daar wel een mouw aangepast door naar andere lokalen te zoeken. Eerste kandidatuur pol&soc heeft dit jaar alleen maar les in lokalen die voor mij vlot toegankelijk zijn.»

«Er worden voor mij ook spontaan notities verzameld. Ik kan namelijk moeilijk meeschrijven; mijn armen hebben maar de helft van de mogelijkheden die iemand anders heeft. Daarom zijn in het begin van het academiejaar alle mensen die vorig jaar in eerste zit onderscheiding haalden, aangeschreven om te vragen of ze mij wilden helpen. We zijn dan allemaal gaan samenzitten zodat iedereen die wou meewerken, instaat voor één vak. Zij verzamelen de notities en kopiëren die voor mij.»

Veto: *Hoe reageren proffen en medestudenten?*

Erik: «Dat valt goed mee. In het begin keken ze soms eens raar. Ik val ook op door mijn elektrische rolstoel. Dat is wel vervelend. Het is een paar keer gebeurd dat ik tijdens de pauze weg wou omdat de les veel te saai was en dat zien ze natuurlijk. Terwijl dat bij een andere student helemaal niet opvalt.»

«Kijk, ik doe gewoon wat een andere student doet: naar de les gaan, studeren, een kafeebezoekje plegen, kantussen, fuiven. Soms denken mensen

dat als een persoon met een handicap kan studeren, die dan alleen maar dat doet of moet doen. Maar student zijn, gaat om meer. En dat is voor iedereen zo, dus waarom ook niet voor mij? Het vergt soms wat meer organisatie. Bijvoorbeeld wanneer ik naar een fuif ga, dan vraag ik iemand om op mijn hond te passen en dat is trouwens de enige situatie waar ik hem niet meeneem.»

Veto: *Waarom niet?*

Erik: «Mijn hond mag door niemand anders aangehaakt worden. Anders wordt zijn opvoeding in de war gestuurd. Geeaaid worden, houdt voor hem een beloning in. Het is niet de bedoeling dat hij geaaid wordt zonder dat hij een beloning verdient. Kijk, het duurt bijna twee jaar voor de VZW Hachiko (Honden Africhtingcentrum voor Hulp aan Invaliden door middel van Kleine Optrachten, mad) om een hulphond volledig op te leiden. Acht weken oude puppies worden voor zestien maanden geplaatst in een gastgezin waar ze een basisopvoeding krijgen. Daarna blijven ze nog zes maanden in het trainingcentrum om meer *kommando's* te leren. Als toekomstig baasje moet je ook een theoretisch en een praktisch examen afleggen. In het theoretisch gedeelte moet je bewijzen dat je echt wel alles weet over je hond; het is bijvoorbeeld van belang te weten of hij/zij ziek is. Het praktische gedeelte dient om na te gaan of hond en baasje wel bij elkaar passen. Die stage duurt vier of vijf dagen. Dan pas krijg je je hond mee. Eens je dat allemaal weet, dan snap je wel waarom het belangrijk is dat er niet geknoeid wordt met haar opvoeding.»

«Het werk dat de mensen van de VZW Hachiko verzetten, is echt immens. Zeker als je weet dat het allemaal vrijwilligers zijn. Zo'n hulphond is trouwens gratis. Eens je door de test bent, krijg je die gewoon mee. Ze vragen wel of je nu en dan nog eens wil terug gaan, ze zien die honden ook graag, hé.»

Marie-Anne Dedeurwaerdere

Studeren met een handicap

Middelpunt

LIEFDADIGHEID VIA HET INTERNET

Met een klik van de muis

Wele mensenrechtenorganisaties, milieu-activisten en liefdadigheidsinstellingen verzetten bergen werk om anderen een menswaardig bestaan te bieden. En dat kost geld. Sinds kort zoeken ze hun geld ook via het internet met liefdadigheidswebpagina's.

De voortrekker van de e-charity is *The Hungersite*, de eerste 'click-to-donate'-site op het Web. De bedoeling is om ook de internetsurfers te betrekken in het veldwerk en hen aan te zetten tot engagement en begrip. Dit kan eenvoudigweg door te klikken op de *donate*-knop. Zonder dat je ook maar een inspanning hoeft te leveren, schenk je — op kosten van een sponsoren- of onderneming — een voedselpakket aan

een hongerige. Het geheel wordt gevisualiseerd op een vrij lugubere, maar doeltreffende manier: op een wereldkaart kleurt een land zwart telkens er iemand aan hongersnood sterft. Wat deze webpagina ook uniek maakt, is de koppeling naar andere webpagina's, zoals *the rainforest site*, waar je stukjes regenwoud kan redden of *the kids aids site*, die kinderen met aids helpt. Iedere site kent dezelfde opbouw en werkt volgens een gelijkaardig procedee: een simpele klik schenkt geld aan fondsen, slachtofferhulp, medicijnen enzovoort.

Het konsept mag dan uitgesproken Amerikaans aandoen, het kent sinds kort ook navolging in Europa. In Nederland bijvoorbeeld bestaat de 'liefdadigheidsite'. De werking is dezelfde: de internetgebruiker klikt op de *donate-button* en zijn gift wordt verdeeld onder grote Nederlandse niet-gouvernementele organisaties (ngo's)

zoals Amnesty International, Greenpeace, Terre des hommes. In ons land bestaan deze soort sites niet. De reden ligt voor de hand: in Nederland werken — in tegenstelling tot in België — alle ngo's samen. Precies doordat ze hun krachten (lees: hun centen) bundelen, zijn ze in staat dergelijke initiatieven uit de grond te stampen. In België is men hier blijkbaar nog niet klaar voor.

De kosteloze donaties via *The Hungersite* kaderen eigenlijk in een uitgebreid merchandising-project op het internet. Dit project omvat honderden handelswebsites (the shopping village), waar letterlijk alles kan gevonden worden. Indien je deze bezoekt via *The Hungersite*, dan wordt er voor elke uitgegeven dollar een voedselpakket weggeschonken. Het is een systeem dat we eigenlijk al kennen van de Oxfam-wereldwinkels, waar ook een iets hogere prijs wordt betaald voor hetzelfde produkt. In beide gevallen gaat wat de consument meer betaalt, rechtstreeks naar een goed doel. In het geval van *The Hungersite* worden de centen omgezet in voedselpakketten, de Oxfam-wereldwinkels pompen die in kleinschalige projecten in derdewereldlanden. Hoe efficiënt is zo'n initiatief nu eigen-

lijk? Het spreekt voor zich dat de Nederlandse webpagina veel kleinschaliger is dan zijn Amerikaanse voorganger. Het bereik van het publiek is kleiner, maar dit impliceert ook dat 'de afzetmarkt' niet zo groot en minder een ver-van-mijn-bed-show is. Wat *The Hungersite* betreft, werden er vorig jaar een kleine 170 miljoen voedselpakketten geschonken. Dagelijks worden er vanuit België een duizendtal geschonken. 170 miljoen donaties mag dan wel veel lijken, het is slechts een habbekrats voor de 800 miljoen ondervoeden die de wereld telt. Om iedere hongerige elke dag te eten te geven heb je ongeveer 292 miljard voedselpakketten nodig. De website kaart op zich ook het leed aan dat ze bestrijdt, maakt de surfers hierop attent en draagt zo haar steentje bij aan de bewustwording. Misschien zet ze zelfs mensen aan om te gaan helpen daar waar er nog steeds veel te veel broodnodig zijn: op het terrein zelf.

**Bart Depestel
Nikolas Cloet**

De Hungersite vind je op www.thehungersite.com. De liefdadigheidswebpagina op www.liefdadigheid.nl

Je hebt het waarschijnlijk al opgemerkt. Files in de Naamsestraat zijn dagelijkse kost geworden, en dit door de zoveelste bouwverf in deze straat. Neen, we hebben het niet over de verbouwingen van 't Stuc, maar wel over het prestigieuze Albrecht & Isabella-project. De bouw die zich bevindt op de hoek van de Naamsestraat en de Karmelietenberg zal een parkeer-ruimte, kantoren en woonruimtes herbergen.

Hoewel het project multifunktioneel en goed doordacht was, kwam het er niet zonder slag of stoot. De samenwerking tussen de stad Leuven en het Heilig Hartziekenhuis verliep niet altijd even vlot, en ook de buurtbewoners hadden meer dan geregeld hun bemerkings bij het oorspronkelijk ontwerp. Zo vonden deze laatsten bijvoorbeeld dat hun privacy geschonden zou worden door de te nabije ligging van het complex. Daardoor verviel de eerste bouwvergunning van mei 1999 en moest er een nieuwe aangevraagd worden. De wetgeving verplichtte toen immers nog om in het eerste jaar na de toekenning van de vergunning te beginnen bouwen. Sinds mei 2000 is

Albrecht en Isabella-project voor de 21e eeuw

(foto Jeroen Op de Beeck)

deze wetgeving aangepast en mag de bouw twee jaar uitblijven. Op vraag van de buurtbewoners onderging het oorspronkelijke plan een aantal veranderingen. Het ge-

bouw kwam wat verder van de scheidingsmuur te staan, de scheidingsmuur behoudt zijn hoogte waardoor men niet meer in de huiskamers zal kunnen binnenkijken. Verder werd ook de ondergrondse parking uitgebreid. In april 2000 bekwam het project een nieuwe en definitieve bouwvergunning, die nu met zijn uitgebreide parking in het verkeers-irkulatieplan van de stad Leuven past.

In september vorig jaar werd dan eindelijk de eerste steen gelegd door burgemeester Tobbyack en bouwmaats Van Roey. Daarmee kwam een einde aan het bakkeleien en werd het startschot gegeven voor het graven van de parking, die al in augustus van dit jaar beschikbaar zal zijn voor het personeel van het Heilig Hartziekenhuis.

Ook al klagen de buurtbewoners niet meer over de zoveelste reus in hun straat, mede door de goede medewerking en begeleiding van de werfleider, toch zijn er nog steeds bedenkingen over het futuristische en voor sommigen esthetisch onverantwoorde uitzicht in een van de meest patrimoniale straten van Leuven.

(bdp/cl)

“Zozo, meneerke is muzikant!”

Slaapkamervlijt. Bedrandgeneuzel. Pubertreurnis. Jonge songschrijvers hebben het niet altijd onder de markt tegenover een genadeloze kritiek. Toch blijven ze als paddestoelen uit de grond schieten en elke Rock Rally-editie moet minstens één *song and dance* man op het schavotje hebben. Venus In Flames, het meest recente pronkstuk in die reeks, trad vorige week op in de Pavlov en kreeg met een nog onbekend aantal wereldhits de zaal moeiteloos stil.

Derde werd hij op die Rock Rally 2000. Venus In Flames — Jan De Campenaere voor de burgerlijke stand — pakte de zaal in met pareltjes van verstilde schoonheid als “Cynthia’s gone” en “Silent Treatment”. “Deze man heeft alles,” schreef De Standard, De Morgen beval hem opsluiting in de studio aan met Paul McCartney en een horde violen en organisator Humo wist het wel zeker: “Venus In Flames is een blijver”. Ons was verteld dat Venus In Flames ondertussen een groep was geworden, maar dinsdag stond hij er toch weer in alle eenzaamheid. Blijkbaar moet de groep nog wat klaargestoomd worden. “Op ‘De Nachten’, in de Singel, deed ik try-outs met een groep. Maar voorlopig spelen we nog heel rudimentair: bas-drum-gitaar. Ik wil er zeker nog een vierde en misschien een vijfde man bij. Vooral keyboards dan: die kunnen meer nuance in de muziek steken. Als de zomerfestivals beginnen, wil ik er met die groep kunnen staan.”

Niet dat het optreden als solo-muzikant hem begon te vervelen, maar hij zoekt duidelijk naar een rijker geluid. “Wat je op mijn solokonserten hoort zijn de basisversies. Solo spelen is de *max*: als het lukt is het dubbel zo leuk als met band. Het streelt het ego, zeg maar. Ik zie het echter niet zitten om een cd uit te brengen met twaalf nummers gitaar en zang. Dat zou een beetje teveel van het goede zijn.” Is hij dan niet bang dat de ijzersterke ‘basisversies’ aan kracht gaan inboeten met teveel tierlantijntjes? De Campenaere ziet er geen graten in. Solonummers kan hij live nog altijd spelen, op plaat ook, “maar sommige nummers kwamen toch een stuk sterker uit de try-outs-met-band.”

“Ik zie mijzelf ook niet persé in dat singer-songwriterhoekje. Ik heb wel een aantal echte songsmidnummers maar een liedje als ‘Cynthia’s gone’ vind ik zelf niet zo’n nummer. Ik ben van hetzelfde principe als Joost (Zwegers van Novastar, mvs): je schrijft je nummers thuis op gitaar, maar op plaat kleed je ze in. Niet dat ik dezelfde richting als hem uit wil. Dat is niet de aanpak die ik zelf wil. En het is zeker niet de

bedoeling te boek te staan als een singersongwriter.”

De eerste zorg van een artiest eenmaal hij van de Rock Rally afzwaait, is zijn keuze te maken uit de rij met kontrakten wapperende platenfirma’s. Bij Venus In Flames was dat vreemd genoeg niet zo: “Ze vinden het allemaal wel fantastisch, maar om een of andere bizarre reden happen ze niet toe. Ze zijn nogal afwachtend. Nu zijn we met de groep echter bezig aan een nieuwe demo en ik hoop toch voor de zomer een kontrakt te hebben. Mijn manager gaat daar eens werk in steken want ik hoop toch een single uit te kunnen brengen in het najaar. Als dat niet zou lukken, kan ik beter wachten tot de cd klaar is. Ik hoop alleen dat het geen vier jaar gaat duren zoals bij Novastar. Dat is wel extreem lang.”

RUMOER

Of hij dan niet bang is van wat Joost Zwegers het tipisch Belgisch scenario noemt? De Campenaere: “Je wilt natuurlijk dat het lukt, en zo’n scenario van één, twee singles, wat *buzz* errond en dan gedaan is natuurlijk niet wat je wilt. Ik wil een zo breed mogelijk publiek bereiken want ik wil van mijn muziek kunnen leven. Dat is het leuke aan solo-optredens: ik ben fulltime met mijn muziek bezig en als ik genoeg boekingen heb hou ik met een dagje bijklussen net het hoofd boven water. Maar dan nog. Het Belgische muzikantenstatuut is immers niet je dat. Als ik mijn belastingaangifte moet doen, hoor ik ze zo al denken van ‘aah, meneerke is muzikant. Hij denkt dat hij wat kan bijverdienen!’ Officieel blijft het nu eenmaal een uit de hand gelopen hobby. Ofwel moet je zelfstandige worden, maar dan benaderen ze je als een slager of een bakker. Zwaarder belast met andere woorden.”

Daarover gesproken: hoe belastend is het om een avond lang tegen een rumoe-

(foto Sam Algoet)

rige Pavlov te moeten opboksen? Een gevecht dat hij trouwens met glans won. “*You ain’t seen nothing yet*. Een paar weken geleden speelde ik op de nieuwjaarsreceptie van een jeugdhuis. Ik was de muzikale akt, weet je wel. Dat was pas een fiasko: iedereen stond gezellig te hijsen, met elkaar te babbelen en op de achtergrond stond ik ergens te kwelen. In de Pavlov viel het nog mee: de eerste helft van de zaal was goed mee. Dat de tweede helft stond te keuvelen neem ik erbij. Ik ben al heel gelukkig als ik van een volle zaal de eerste helft mee heb.

Toen ik enkele weken geleden het voorprogramma deed van Novastar in een compleet uitverkochte Ancienne Belgique was dat wel iets anders. Dat is het summum: een volledig uitverkochte zaal die stil is, naar je luistert. Maar vanavond, dat gaf niet. De goeie helft luisterde echt. Het zou maar erg zijn als er niemand luisterde.”

Matthieu Van Steenkiste

KL@h

Op maandag 26 februari zet de Vlaamse Technische Kring (VTK) haar muzikale tentakels uit in Leuven-centrum. Het minifestival dat de naam KL@h (spreek uit: kladash) meekreeg voert dan ten huize Blauwe Kater de mannen — en vrouw — van Decamerone ten tonele. Decamerone, vorig jaar net niet op het hoogste trapje van het Interfakultair Songfestival, oogstte al heel wat kleine suksesjes onder de Leuvense studenten en bracht vorig jaar nog een demo-cd uit. The Houston Superband verzorgt het voorprogramma. Deuren gaan open om 20.45.

Voorverkoop bij JJRecords, Blauwe Kater, fakbar ‘t Elixir, studentenwijk Arenberg, blok 5 aan 150 fr. Aan de deur telt u 200 frankjes neer.

(nc/es)

Nieuwe Reeks blijft vernieuwen

Stel ons drie dagen bloot aan het verzameld oeuvre van “Helmut Lotti Goes Classic”, sluit ons op in een kamer met Dana Winner, dwing ons de finesses van multivariate statistiek onder de knie te krijgen, nog zullen we er niet van afgaan: *De Nieuwe Reeks*, een lezingenreeks van enkele laatstejaars Musikologie blijft vernieuwen. Het opzet is genoegzaam bekend: met een glasheldere inleiding speelt de organisatie een spel van contrast in de programmatie.

Deze keer is het de beurt aan de azuurblauwe Franse romanticus Messiaen om te kontrasteren met Schönberg en Boulez. Waar Schönberg met zijn twaalftonensysteem in de eerste helft van de vorige eeuw destijds het Duitse publiek shockeerde, ligt Boulez later in de eeuw. Minder verre horizons zou je denken. Het tegendeel is waar. Plaats daar een hemelse Messiaen tegenover en u weet waar de klassieke impressionante beziehung van de musici van *Het Kollektief* toe kan leiden en u weet alweer waar dinsdag te wezen.

(fh)

De Nieuwe Reeks, Hogenheuvelcollege, Naamsestraat. Reserveren op 016/20.08.15 of op denieuwereeks@hotmail.com

Herinneringsarbeid

W elke herinnering zou je meemen naar een hiernamaals? Dat is een vraag die verschillende studenten Germaanse zich stellen in hun zelfgeschreven toneelstuk *Gewist. één herinnering*. Een stuk waarin persoonlijke ervaringen worden samengebracht tot een speelbaar geheel, een kijk in de hoofden en harten van twaalf acteurs.

Sinds het Germaniatoneel in 1996 werd heropgericht, heeft de groep een stevige, eigen plaats veroverd in het Leuvens teaterland. Het doel is al vijf jaar hetzelfde: modern kwaliteitsteater brengen met een lage drempel, voor en door studenten. En wel zo dat iedereen er plezier aan kan beleven. Dat leidde tot nog toe steeds tot gesmaakte inter-

pretaties van gekende stukken, stevast uit het Germaanse taalgebied, zoals men van een toneelgroep van germanisten zou verwachten. Van de klassieke teksten van Shakespeare tot de postmoderne Junker: het kon allemaal. Dit jaar besloot men echter om het over een andere boeg te gooien en zelf iets te schrijven. Uitgangspunt daarvoor waren een aantal vragen die her en der opduiken in het werk van Douglas Coupland.

TRAUMA

De kernvraag is er een die de laatste tijd steeds vaker in film en literatuur opduikt: als je geheugen wordt gewist — bijvoorbeeld door de dood — welke herinnering zou je dan meenemen? Een mooie herinnering, zodat je altijd kan blijven dromen van je gelukkigste moment? Of net een trauma,

omdat je dan voor altijd de geruststelling hebt dat je nooit meer door de hel moet? En is het eigenlijk wel mogelijk om uit een heel leven maar één herinnering over te houden?

In elk geval riep die vraag naar de herinnering andere vragen op. Wat roep je als je op de top van de hoogste berg op aarde staat? Waar ben je bang voor? Wat zullen mensen later denken over onze eeuw? Welk liedje speel je de laatste tijd het meest, en wat zegt dat over jezelf? Waar droom je van? Eén ding hebben al deze vragen gemeen: door het antwoord erop kan je binnenkijken in iemands leven, gevoelens en gedachten. Ze laten niemand onberoerd en zetten mensen aan het denken. Het stellen van de vragen en de antwoorden van de acteurs vormden het beginpunt. Uit het materiaal dat zo verzameld werd, aangevuld met uiteenlopende teksten, is dan *Gewist* gegroeid.

ment, en de moeilijkheden ervan. Maar deze nogal filosofische onderwerpen worden — met de nodige portie humor — steeds vertaald in concrete verhalen en situaties. Dat de herkenbaarheid daardoor groot is hoeft geen betoog. Elke student zet immers wel eens een boom op over de dingen die er echt toe doen, ook buiten het examen filosofie.

Dat *Gewist. één herinnering* draait om wat jongeren bezighoudt, betekent echter niet dat de acteurs zomaar heel hun leven voor het publiek te grabbel gooien. Zo konden de spelers kiezen of ze hun verhaal zelf wilden vertellen, of niet. De eigen ervaring was immers de basis, niet het einddoel. Want dat is natuurlijk een voorstelling op poten zetten waar zowel acteurs als publiek plezier aan beleven. Als het stuk dan ook nog tot denken aanzet, wat met *Gewist* zeker de bedoeling is, wat wil een mens dan nog meer?

Chloé Heerman

Germaniatoneel met Gewist. één herinnering. bezet van 25 februari tot 2 maart elke avond om 20.00 de Museumzaal van de Universiteitshallen, Naamsestraat 22. Kaarten zijn te verkrijgen op het Stuc-onthaal en in de hal van het Erasmushuis (fakulteit Letteren), elke weekdag van 13.45 tot 16.15. Of bellen naar 0486/35.25.26 (Stijn Denayer). Germaniatoneel neemt ook deel aan het Interfakultair Teaterfestival van LOKO-Kultuurraad. Meer info: 016/23.67.73

(foto Steven Van den Eede)

ithaka

1•2•3 maart 2001 • Leuven

ménage à trois

Ithaka organiseert op 1, 2 en 3 maart 2001 een parcours rond hedendaagse kunst waarbij de stad Leuven, de K.U.Leuven en jonge hedendaagse kunstenaars elkaar drie dagen lang trouw beloven.

1•2•3 maart: van 14.00u tot 23.00u parcours rond hedendaagse beeldende kunst.
Vertrekpunt: universiteitshal, Naamsestraat 22.

info: <http://www.stuc.kuleuven.ac.be/kura/>

FILOSOFIE

Een echt verhaal met een begin, een midden en een einde, is het stuk niet geworden, maar eerder een collage van verschillende thema's die jonge mensen, zoals de germanisten-acteurs, bezighouden. En dat blijken de grote universele thema's te zijn: leven, liefde, vreugde, angst, verdriet, dood. Toekomst en verleden, en hoe die thema's zich daartussen komen wringen. Engage-

Deze week seks op KaSt

Iedere week brengt het studentenkanaal KaSt een achttal korte reportages over verschillende aspecten van het studentenleven aan onze universiteit. Deze zijn te bekijken op monitors in de Alma's en op het net (www.kuleuven.ac.be/KaSt).

De onderwerpen van deze week zijn:

KringkaSt: galabals

KultuurkaSt: Interfakultair Teaterfestival

SportkaSt: verslag IFB-finaledag + aankondiging Lisst

Sociale kaSt: de Moete

PortulakaSt: The Voice

HallekaSt: werken aan de universiteit: de Jobdienst

Straffe Kul: hoe kun je op een korte tijd veel geld verdienen?

KaSt is ook nog op zoek naar gemotiveerde jobstudenten die tijdens de week mee kunnen filmen en op vrijdag kunnen monteren. Je krijgt een contract van de Jobdienst dat loopt tot 15 april. Interesse: mailen naar KaSt@dsv.kuleuven.ac.be of via de Jobdienst.

(tv)

Seksschandaal in Heverlee

Op vraag van de stad Leuven werden aan de woonblokken van Cité (aan de steengroevelaan in Heverlee) huisnummers toegekend — net zoals dit gebeurde bij de verschillende fakulteitsgebouwen aan het Arenbergkasteel. Helaas komen de huisnummers niet overeen met de vroegere nummers. Zo is blok 1 nu 'blok 2', en heet de VTK-gang niet langer 5/5/0, maar 6/0. Omdat dit tot hopeloze verwarring leidt, organiseert het Depo (Duurzaamheids-En ParticipatieOndersteuningscentrum) een wedstrijd. Wie 12 originele namen wil suggereren voor de 12 blokken, kan mailen naar depo@dsv.kuleuven.ac.be, of de namen komen afgeven op het kantoor van depo in de inkomhal van Alma 2. Aan het eind van de wedstrijd wordt het leukste voorstel met een prijs beloond — wat die is verklappen we nog niet. Dus laat je creatieve geest werken, en help Cité uit de spraakverwarring!

(sd)

Sexy jongens en meisjes willen bij u slapen

Naar goede jaarlijkse gewoonte organiseert Sportraad in de laatste week van februari het "Leuvens Internationaal Studenten Sport Tornado" (Lisst). Van maandag 26 februari tot vrijdag 2 maart dingen 12 universiteiten uit acht verschillende landen met de Leuvense studenten naar verschillende sporttrofeeën. Zoals elk jaar zoekt Sportraad weer veel mensen die in de week van het tornado een buitenlandse student op hun kot kunnen laten slapen. U hoeft enkel te zorgen voor overnachting.

Naast de mogelijkheid om met de man/vrouw van uw dromen een weekje de kamer te delen krijgt u een gratis T-shirt, een inkomkaart voor de spetterende (of wat dacht u?) Lisst-TD en natuurlijk ook onnoemelijk veel dankbaarheid van je kotgenoot-voor-een-week.

Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met het sportraadsekretariaat. Tel: 016/32 91 33 of 016/32 91 34 of e-mail: sportraad@flok.kuleuven.ac.be

U kunt ook onderstaand formuliertje invullen en het op het sportraadsekretariaat bezorgen, Tervuursevest 101, 3001 Heverlee.

(nc)

naam:
Voornaam:
Kotadres:
Tel:
Plaats voor: (aantal) persoon/personen
Voorkeur (bv.nationaliteit, taal, geslacht):.....

“**M**eerstand bieden aan de werkelijkheid”. Onder dat motto opereert het Teatergezelschap Hollandia van regisseur Johan Simons. Zijn eerste stuk voor het fusiegezelschap Het Zuidelijk Toneel/Hollandia gaat op die ingeslagen weg verder.

Georg Büchner is in: bij het NTG loopt op dit moment een bewerking van zijn *Leonce en Lena*, De Roovers komen in april met hun versie van hetzelfde stuk en voor Het Toneelhuis maakt Jan Decorte volgend jaar een bewerking van *Danton's Dood*.

Hoewel Büchner een aartskonservatieve vader had groeide hij toch uit tot een revolutionaire voorvechter. Eigenlijk waren zijn toneelteksten maar een hobby want van opleiding was hij natuurwetenschapper. Vooral met zijn onderzoek over de zenuwbanen in de hersenen was hij baanbrekend. Zijn naam werd ook gemaakt door zijn kritiek op de spekulatieve wetenschappen. Meer nog dan voor dit alles was Büchner gekend — en berucht — als revolutionair denker, schrijver van het pamflet de “Hessische Landbote” en stichter van het verboden “Gesellschaft der Menschenrechte”. Al die aspecten van zijn persoonlijkheid zijn terug te vinden in zijn laatste stuk *Woyzeck*. Helaas bleef het stuk onafgewerkt want Büchner stierf op 24-jarige leeftijd aan tyfus.

Woyzeck bestaat voornamelijk uit verschillende fragmenten en scènes waarin die naam voorkomt. Wat Büchner met *Woyzeck* wou zeggen is daardoor niet helemaal duidelijk. Wou hij met zijn verhaal over een gek geworden arme sloeber die zijn overpelige vrouw neerstak misschien een pleidooi houden voor de ontoerekeningsvatbaarheid? Of wou hij gewoon schrijven over een underdog in de maatschappij? Het kan ook zijn dat hij wou aansluiten bij de wetenschappelijke en filosofische vragen uit zijn tijd.

HET ZUIDELIJK TONEEL/HOLLANDIA SPEELT WOYZECK

Speelbal in een badkuip

“Wat zijn de nieuwe regels voor het mensenpark?”. Met die vraag naar de maakbaarheid van de mens gooidt de Duit-

se filosoof Sloterdijk de knuppel in het hoenderhok. Ook Johan Simons buigt zich met zijn interpretatie van Georg Büchner's

Woyzeck over het klonen en de bezetenheid van het wetenschappelijk onderzoek met DNA-strengen.

In zijn *Woyzeck* portretteert Simons Woyzeck niet als “een outcast die zich wil manifesteren of een dompelaar die tot een *crime passionnel* wordt gedreven.” In zijn tweede versie van dit stuk (Simons regisseerde eerder al een encensering van *Woyzeck*, mvs) is de titelfiguur een wolf, een wraakengel. Woyzeck is verworden tot een proefkonijn in het laboratorium van de garioendokter die zijn geest voeden met alerhande waanbeelden die hem uiteindelijk tot waanzin en de moord op zijn vriendin drijven.

Om dit verhaal te vertellen ging Simons zeer klinisch te werk. In een verbluffend decor is Bert Luppens een nietige speelbal in een badkuip voor negentigduizend liter. Simons legde zijn acteurs ook een zeer afstandelijke speelstijl op waardoor de afstand met de toeschouwer nog groeit. Deze koude, minimale sfeerschepping wordt enerzijds gecounterd, anderzijds versterkt door erg overdonderende geluidsfragmenten. Florentijn Boddendijk, die de muziek schreef, ontwierp hiervoor speciaal een ‘instrument’ waarmee hij live een geluid kan transformeren naar een ander geluid. Een waterdruppel wordt een hartslag, een hartslag wordt een rollende steen; op die manier worden de hallucinaties van Woyzeck hoorbaar.

Het geheel is kil en bevreemdend, maar weet toch de aandacht vast te houden tot het einde. Eerst lijkt het allemaal een beetje raar maar lang na de voorstelling wordt duidelijk dat dit de enige manier is om het verhaal van Woyzeck echt duidelijk te maken.

Matthieu Van Steenkiste

HZT/Hollandia speelt Woyzeck in de Stadschouwburg op dinsdag 20 en woensdag 21 februari om 20u. Info & tickets: 016/20.81.33

SAY IT LIKE YOU MEAN IT: BRITS-DUITSE GOB SQUAD PALMT DUBBELSPEL IN

“Binnen vijftien seconden vergaat de wereld. Onze ekskuses”

The Millenniumwissel. We hebben hem vorig jaar uitbundig gevierd. In een jaar dat het feesten tot monumentale proporties werd opgeblazen maakte het Brits-Duitse ‘Live-Art Ensemble’ Gob Squad de enige echt mogelijke millenniumfuif. Nu de oude wereld tot puin is herleid, moeten de overlevenden een nieuwe wereld opbouwen. Welkom op een performance, een teatervoorstelling en een installatie.

“Ik vrees dat ik slecht nieuws heb mee te delen. Binnen vijftien seconden vergaat de wereld. Mijn ekskuses.” Met deze woorden wordt het publiek — Gob Squad noemt ze liever gasten — verwelkomd in de tent waar het feest zou plaatsvinden. De oude wereld is nu definitief vergaan, wij zijn de enige overlevenden. Het einde van de geschiedenis is aangebroken en alles wat we eens gekend hebben, is niet langer. In een groot feest zullen de overlevenden de nieuwe wereld gestalte moeten geven en invullen wat vanaf nu de nieuwe waarden zullen zijn.

Eerst wacht er echter een belangrijker taak: overleven. Om de wereld na de apokalyps te trotseren, moet het publiek zich eerst beschermen. Daartoe moeten de gasten met aluminiumfolie, geschenkpapier, tijdschriften, plastic bekertjes en andere geïmproviseerde materialen een nieuwe outfit in elkaar knutselen. Zo gezegd, zo gedaan; de nieuwe superhelden zijn klaar om de confrontatie aan te gaan. De overgave aan de fantasie is totaal. Mode bestaat niet meer en niets is nog te gek. Ieder laat het kind in

zich los en het resultaat is een bonte mengeling van mensen gehuld in buitenaards aandoende kledingstukken. De tent is omgetoverd tot een grote speelplaats voor volwassenen.

Dan is de tijd aangebroken om te beslissen hoe de nieuwe wereld eruit zal zien. Wat moet behouden worden van de oude wereld, welke waarden gaan de nieuwe beheersen en wat kan elk bieden voor de opbouw van een nieuwe wereld? Die vragen en nog veel meer steken de kop op en breken het aanvankelijke samenhangsgevoel. Verschillende meningen en groepen ontstaan in een poging om hun eigen idee van de perfecte wereld door te drukken.

FLARDEN

Later op de avond neemt dansmuziek de overhand. Er wordt getoast op al het nieuwe en het oude, gedacht aan de dingen die we zullen missen, en de eerste bouwstenen worden gelegd voor de nieuwe wereld. Flarden muziek uit vroegere tijden en stukjes uit bekende popnummers herinneren aan de vergane wereld, roepen een mengeling van vreugde en melancholie op. Zo ontstaat het eerste lied van de nieuwe tijd. Op het einde van de avond wordt een groepsfoto getrokken van het publiek in zijn ‘beschermende kledij’. Iedereen is ondertussen zo opgegaan in het gebeuren dat een gevoel van nostalgie ontstaat wanneer op het einde beelden worden geprojecteerd van de voorbije avond. Mensen komen weer tot zichzelf en keren terug tot immer dezelfde werkelijkheid. Of is die er ondertussen toch een beetje anders uit gaan zien?

Gob Squad ontstond uit de ontmoeting van enkele Duitse studenten teaterwetenschappen op uitwisseling in Nottingham met enkele Engelse acteurs. Met hun multimediale ‘Live-Art’-projecten proberen de leden sinds 1994 alle grenzen tussen de verschillende kunst disciplines te overstijgen — het slopen van de schotten tussen de genres in de praktijk als het ware. Het levende Gob Squad in elk geval snel erkenning op: ze kregen een beurs van een jaar als *Artist in Residence* in het Berliner Zentrum für aktuelle Künste Podewil en werden geselecteerd voor Documenta X met de productie *15 Minutes to comply*.

Say It Like You Mean It wordt ‘gespeeld’ in een grote tent. De toeschouwers — zestig à zeventig per avond — spreken af op een bepaald punt, en vandaar worden ze door een actrice met zaklamp door donkere gangen — een woud — naar de tent geleid, waar het grote millenniumfeest zal plaatsvinden. Al op deze avontuurlijke tocht wordt van de gasten een absolute, onvoorwaardelijke overgave aan het kind in zichzelf geëist. “Hoor je dat?” fluistert de actrice. “Een wolf.” En inderdaad weerklinkt het gehuil van zo’n beest. Wanneer haar zaklamp in de richting van het geluid op-

klinkt zien we een kassetterekorder blinken. Een volledige inzet van de fantasie is levensnoodzakelijk voor de rest van de voorstelling.

Het unieke van dit concept is dat de kloof tussen acteur en publiek bijna volledig wegvalt. Elke toeschouwer wordt mee een beetje acteur en elke acteur wordt deel van het publiek. Zo ontstaat een speciale interactie die kan leiden tot verrassende resultaten. De acteurs stimuleren en prikkelen, dagen uit, maar weten zelf niet wat de uitkomst zal zijn. Elke avond is immers anders en kent zijn eigen verloop. Het publiek maakt de voorstelling/performance/happening/whatever, niet Gob Squad.

Uitgangspunt van al dat kinderlijk entoesiasme is te zeggen wat je denkt. Wat je vindt van deze wereld, onze maatschappij. Het is een kans om verbeteringen voor te stellen, te leren uit het verleden. Het uiteindelijk eens te zeggen *like we mean it*. Of, zoals een haastig geschreven tekst op een tentwand zegt: “Break the fake.”

Helene Tops

Matthieu Van Steenkiste

Gob Squad speelt Say It Like You Mean It in de Brandweerkazerne aan de Vaartkom op 20, 21, 22 en 23 februari. Telkens om 20u30. Info & tickets: 016/20.81.33

O	S	T	E	N	T	A	T	I	E	F
P	I	O	N	R	R	O	B	E		
E	L	I	A	I	S	O	N	E		
R	E	G	R	E	N	S	A	S		
A	R	M	T	R	A	E	N	T		
K	I	W	I	A	M	O	K			
V	E	N	K	E	I	N	E	T		
A	R	M	E	N	E	N	R	E		
R	K	O	L	O	N	E	L	P		
E	R	O	S	R	O	A	S	E		
N	E	R	T	S	M	A	N	T	E	L

Veto
 's Meiersstraat 5
 3000 Leuven
 Tel 016/22 44 38
 Fax 016/22 01 03

Jaargang 27
 Nummer 20
 19 februari 2001
 Ver. uitg.: Loes Geuens
 Hoofredactie: Marie-Anne Dedeur-waerdere

Redaktiesekretaris: Loes Geuens

Redactie: Kristof D'Exelle, Caroline Leysen, Jerone Op de Beeck, Steven Van den Eede, Heidi Van Hout, Matthieu Van Steenkiste

Doka: Sam Algoet, Ellen Claes, Johan Coart, Cindy Declerc, Miek Stevens
 Redactie: Kristof D'Exelle, Caroline Leysen, Jeroen op de Beek, Steven Van den Eede, Heidi van Hout, Matthieu Van Steenkiste
 Doka: Rob Stevens, Sam Algoet
 Medewerkers: , Nikolas Cloet, Cindy Declerc, Bart de Pestel, Hamid Douibi, Chloé Heerman, Filip Reyniers, Els Silvrants, Helène Tops
 Layout en vormgeving: : Kristof D'Exelle, Pieter "Freddy 'de beunhaas' Keunhaas" D'hoine, Gudrun Labiau, Kirsten Labiau, Helène Tops, Tijn Vanneste, Tijn Vereenoghe, Matthieu Van Steenkiste
 Dtp: Tom Delreux, Loes Geuens, Peter Bulckens, Willy Leung, Hans Vandenabeele
 Spelling: Els Silvrants

Eindredactie: Els Silvrants
 Assistentie-eindredactie: Nikolas Cloet, Stijn Tormans, Chloé Heerman

Internet-Veto:
<http://www.veto.student.kuleuven.ac.be>
 e-mail: veto@veto.student.kuleuven.ac.be

Zetwerk en publiciteit
 Alfaset Leuven (016/22.04.66)
 Drukkerij: Kempenland (Herentals)
 Oplage: 9000 exemplaren
 ISSN-nummer: 0773-5162

Abonnementen: Studenten: 250fr/6,20 €;
 niet-studenten: 350fr/8,68 €; buitenland:
 700fr/17,35 €; steun vanaf 1000fr/24,79 €;
 over te schrijven op rek. nr. 001-0959719-77

Redactievergadering
 iedere vrijdagmiddag om 16.00 u

JO MEUWISSEN
 Alle verhuur
 Video-, klank- en lichtmateriaal
 Videoschermen tot 4 m
DISCOBAR
 met of zonder D.J.
KARAOKE (5000 BEF)

016/201.301

(advertentie)

KRUISWOORDRAADSEL

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											

Horizontaal — 1 Opzettelijk opzien verwekkend 2 Schaakstuk — Lang vrouwenkleed 3 Vluchtige verhouding 4 Zangnoot — Scheidingslijn — Spil 5 Lichaamsdeel — Brandgang — Loot 6 Vrucht — Indonesische razernij 7 Heidemeer — Rolsteen — Keurig, zorgvuldig 8 Voertuig — West-Vlaamse stad — Zangnoot 9 Officier 10 Liefdesgod — Vruchtbare plaats 11 Kledingstuk.

Vertikaal — 1 Muziekdrama — Overblijvende plant 2 Muzieknoot — Uitgebouwd gedeelte aan een gevel — Zangnoot 3 Speeltuig — Zoogmoeder — Sleepnet 4 Uniek — Ongegist druivensap 5 Deel van een wet 6 Stad aan de Moezel — Bijzonder groot 7 Gappen, wegnemen 8 Bundel vruchten — Edelgas 9 Geladen deeltje — Lange tijdsduur — Lang stuk hout 10 Getijde — Deel van een schip — Selenium 11 Plechtige viering — Lichaamsdeel.

Door Filip De Keukeleere

Een fusiefestival met roots

Schouwburg
 3 en 4 maart, 19 uur

zaterdag 3 maart

zondag 4 maart

L'Attirail (Fr)
 Hedningarna (Fin - Zw)
 Carlos Nunez (Sp) en Ialma (VI)

Anton Walgrave (VI) and guests (GB)
 Jools Holland and his Rhythm & Blues Orchestra
 featuring Sam Brown (GB)
 John Cale (GB) with guest An Pierlé (VI)

Hetzelfde programma staat in C.C. De Spil, Roeselare, op 2 en 3 maart

Meer info:
www.folkdranouter.be/lynx.htm

Tickets 1 dag 850 BEF (vvk), 950 BEF;
 weekend 1550 BEF (vvk), 1650 BEF
 Info en tickets :016 / 22 21 13

LynX is een coproductie van Cultureel Centrum De Spil, Cultureel Centrum Leuven en Folkfestival Dranouter.

Wow. Heavy!

Fen rokerige konsertzaal, een joelende massa, de geur van bier en zweet, heupwiegende zangeresjes en stoere mannen met ronkende gitaren: acht groepjes dongen afgelopen donderdag naar de gunst van jury's en sloofden zich uit op de verplichte Kiss-cover: "I was made for loving you". Het negentiende Interfakultair Songfestival zorgde niet voor grondverzakkingen, noch seismologische schokken in Ukkel, wel voor acht minikonsertjes van verrassend hoog nivo.

Zaal Roosenberg ligt ver. In Oud-Heverlee *of all places*. Misschien stroomden de toehoorders net daarom ietwat moeizaam toe. De konsertzaal liep uiteindelijk toch behaaglijk vol, al moet gezegd dat het niet de grote massa was die naar de Zoete Waters kwam afgezakt.

Daarom echter niet getreurd: de fanclubs — tot en met, dixit presentator Ronny Mosuse, een handjevol 'gelovigen' van katechetica — waren er, er hing muziek in de lucht en er was een professionele jury. Nu ja, wat heet professioneel? Radiomakers, ook die van Studio Brussel, worden geselecteerd op stemtimbre en vlotheid en duidelijk niet op grondige muziekkennis, hoogstens op hun smaak. Om dat euvel te verhelpen vulde de organiserende Landbouwkring (LBK) Studio Brusselaars Peter Vande Veire, Kevin Major, Wim Oosterlinck en Jeroen Roppe aan met twee muzikanten van het Belgische poprockgroepje Metal Molly.

Er waren echter twee grote prijzen uit te reiken en daarom mochten naast de jury van (would be) Bekende Alternatieve Vlamingen ook de preses van de deelnemende kringen een oordeel vellen dat bekend zou worden gemaakt onder de naam "publieksprijs". Om het geheel van nog meer sfeer te voorzien en de mogelijkheid te laten bestaan dat elke kring toch iets naar huis zou meenemen, zijn er in het prijzenarsenaal sinds jaar en dag ook een hele reeks nevencategorieën. Van beste zanger tot beste ander instrument: iedereen beroemd, iedereen een prijs.

VIOLISTE

Het is niet gemakkelijk een rockkonkoer te moeten openen en omdat het lot altijd rechtvaardig is ging die dubieuze eer dan ook naar Ekonomika. Die trokken zich dat niet erg aan en de nogal onnozel genaamde Ekoband ging het noodlot te lijf

met degelijke gitaarrock. Covers van Harry Chapin ("Cats in the Cradle") en Blink 182 (een snel afgehaspeld "All the Small Things" — we hebben nog maar drie minuten) werden vakkundig afgewerkt maar ook de punky eigen song kon hen niet boven de middelmaat uittorsen. We zagen ook een violiste hard haar best doen maar zo te horen had iemand vergeten haar geluid op te zetten. Bijgevolg kwam zij helaas niet in

aanmerking voor "beste andere instrument".

Bij de verplichte cover dachten we dan toch even "yes, that's it": van de originele

diskostomper waren alle lagen keurig afgepeld en wat overbleef was een broeierige

Buurman dan maar. Buurman is van Germaanse, waar kleinkunst blijkbaar nog steeds niet uit te roeien is. Vooral Buurman van Kommil Foo in dit geval, want hun sterk en dus terecht bekroond eigen nummer "Zij keek naar mij", ademde de invloeden van de broertjes Walschaerts uit als was het een kebab met heel veel looksaus. En zo te zien werd de strijd voor "beste ander instrument" ook binnen Buurman zelf gevoerd want zij gebruikten zowel een klarinettist als een saksofonist in een en dezelfde persoon. De brave jongen werd voor zijn inspanningen beloond en Germania ging dus ook met dit nevenklassement aan de haal. Verder vooral eigen nummers, een ook al bekroonde verplichte cover van "I was made for loving you", en een uitspraak van een jurylid "dat ze ballen hebben om zoveel eigen nummers te spelen."

Buurman werd dus koning van de nevenklassementen, maar Lemmens was een

**"Van beste zanger tot beste ander instrument"
iedereen beroemd,
iedereen een prijs"**

versie van de eerste strofe. Dat zag er goed uit. Bij de tweede keer "I was made for loving you, baby" besloot de band het tempo drastisch op te drijven en daar ging het fout: rommelige koffiehuisjazz was hun deel en tegen het tweede refrein ontspoorde ook die dan nog tot een bastaardbroertje van "Hit the Road, Jack". Jammer.

Dat truukje met de vertraagde cover zouden we trouwens nog een keer of drie herhaald zien: ook Crimenband The Ramirez Syndicate dacht het zo aan te pakken maar net als hun voorgangers traptten ze halfweg het eerste refrein eens goed het gaspedaal in om er vervolgens ook nog een

totaal misplaatst bas-eksploot bij te betrekken.

Hun intro was nochtans veel belovend: mannen in maatkostuums met bivakmutsen en panty's over het hoofd (de jongens moeten teveel naar "from dusk till dawn" hebben gekeken) en dreigende rock. Hier leek

iets te gaan gebeuren. En inderdaad: in een poging tot goed getimedheid stapte een zanger het podium op. En begint godbetert de band voor te stellen. Zondigen tegen les 1 in nonkel pop's grote Rockhandboek: het is weinigen gegeven. We onthouden van hen vooral een goeie versie van afrekeningshitje "Kryptonite", een afgerameld "Bro Hymn" van Pennywise en een zangeres met meer volume dan zanglijnen.

goede eredame met bekroningen voor de beste bassist en beste drummer. De jongens en het meisje van The Spooney Doggz kampten met de eeuwige opmerking dat zij er voor studeren en dus natuurlijk technisch veel beter zijn. Een jurylid merkte echter terecht op dat dat allemaal wel waar kon zijn, maar dat hij bij al dat technisch geweld toch bezieling miste. Wij noteerden verdomd veel lef in de coverkeuze ("The Time is now" van Moloko) en een eigen nummer dat aan vijf nummers tegelijk deed denken maar er niet in slaagde er zelf een te worden.

"Rock 'n roll forever", zo maakten de jongens van LBK's Loosely Packed Sand ons duidelijk in het programmaboekje en dat deden ze: de Pixies met een Schots aksent, een GreenDay-achtig eigen nummer en een muzikaal erg letterlijke versie van het verplichte nummer. Tekstueel kreeg het nog een angeltje met een leuke steek naar ons aller blonde seks-godin: "I was made for loving you, Britney". Het publiek schreeuwde in elk geval dolentoesiaast mee. Wij hielden weinig over aan deze nogal banale, doch swingende set, de jury bleek echter verrukt.

Zingende dokters. Om een of andere reden (een jeugdtrauma?) vinden wij het geen goed idee, maar wauw! nog aan toe: Underground Blues Village rockte, swingde en shakete dat het geen naam heeft. Elvis in een Mariachiband, Blues Brothers 2001: een tetterende trompet en een zanger met kilo's charisma. We moesten denken aan

Nick Cave op Baccardi. Gitzwart maar o zo meeslepend. Wij waren verkocht, het publiek leek dat evenzeer.

"Tom Waits op een onscherpe foto, van ver getrokken," dat krabbelden we over Old Dog Yet in ons boekje. Wat we daar precies mee bedoelden is ons op dit moment niet meer zo duidelijk maar het daaropvolgende "Stef Kamil meets John Cale" doet al iets meer dagen. Katechetika werd vertegenwoordigd door een jongen die mooie liedjes maakte op piano. Wij deden onze ogen dicht en hoorden Stef Kamil Carlens een Tom Waits doen. Doorleefd, passioneel. Een overtuigende tweede plaats. Vonden wij.

Ondertussen was het al een goed uur geleden dat er nog eens werd gerockt. Tijd

voor wat snoeiharde gitaren dachten enkele burgies van de Vlaamse Technologische Kring en onder de naam Ingenius dongen ze voor de tweede maal op rij mee naar de gunst van jury en publiek. "Wow. Heavy," zo begon volgens onze nota's het konsert. Met een ultrakort "Master of Puppets" werd de toon gezet: loodzware rock, verrassend veel présence en een supercoole gitarist (een lijvige Chinees met cowboyhoed). In een poging de origineelste versie van het verplichte nummer te maken werden snaren geranseld met een boormachine. "Johnny B Goode" werd dan weer opgefleurd met een gierende blokfluitsolo waarna we werden vergast op een zinderende Black Sabbathcover "Paranoid". Weinig vernieuwend, maar het publiek zag dat het goed was.

PRESES

Muziek dan, want de jury trok zich terug om te beraadslagen. Tijd voor nog een pintje en het verdikt viel. In de wandelingen had Ronny Mosuse al laten vallen dat de jury blijkbaar erg onder de indruk was van het organiserende LBK en het was dan ook Loosely Packed Sand dat met de pluimen ging lopen. De kleinkunst van Germania was goed voor een tweede plaats, de instrumentbeheersing van Lemmens' Spooney Doggz voor de derde. De beste zanger was, nog steeds volgens de professionele jury, die van LBK en de beste gitarist speelde in de Crimenband. Geen verlenging van die titel dus voor Bin Bin

Zheng van Ingenius.

"We have a winner" schreven we bij het lichtelijk fantastische Underground Blues Village van Medica, en dat vonden de verzamelde presides blijkbaar ook want zij bedachten de musicerende dokters met de publieksprijs. Germania en LBK scoorden eveneens hoog. Een afterparty onder leiding van een jurylid volgde, wij trokken terug de nacht in, een artikel moest immers nog geschreven.

Matthieu Van Steenkiste

Foto's: Jeroen Op de Beeck